

DPR

DRŽAVNI PROSTORSKI RED

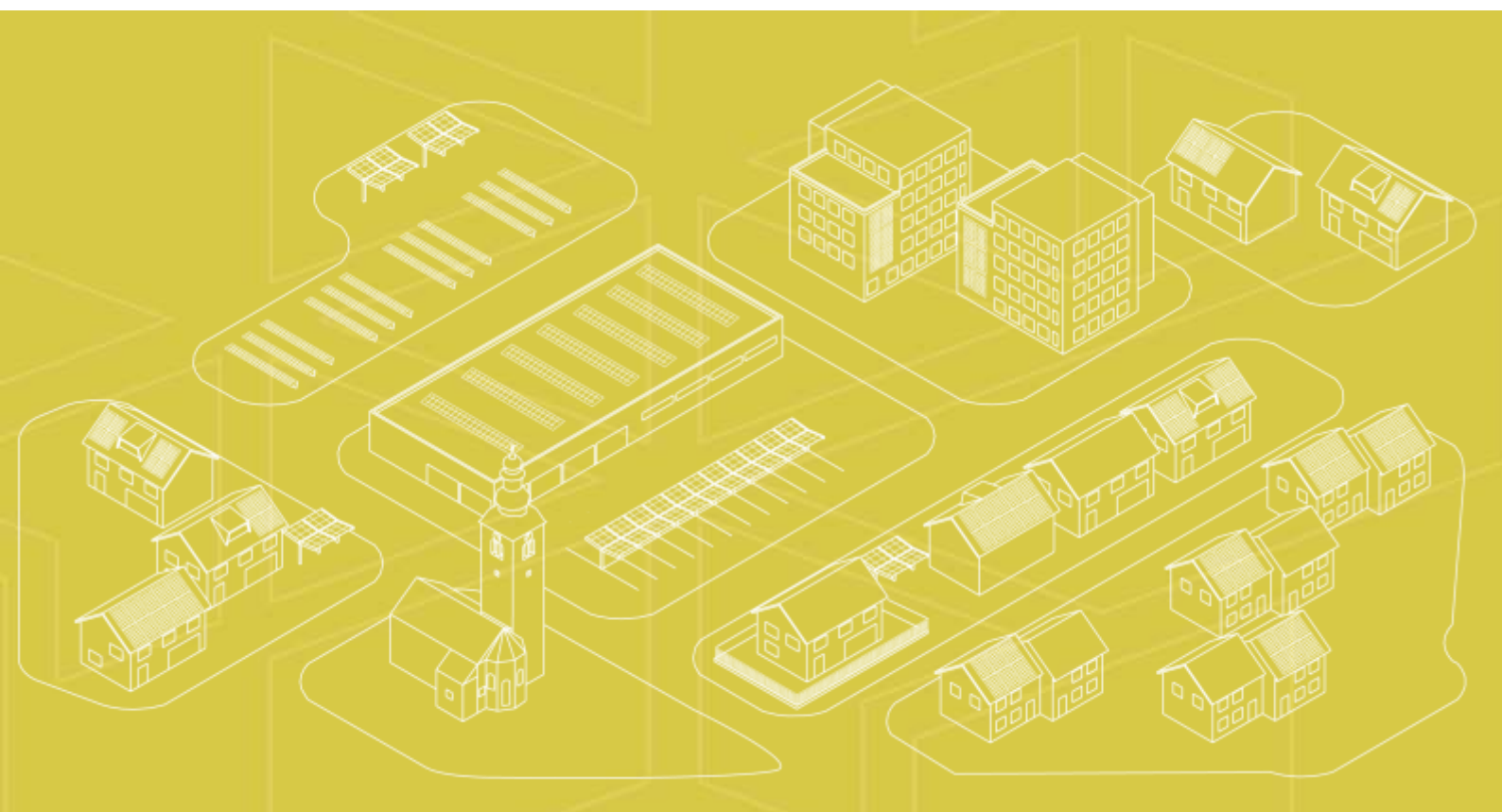
UREDBA O PODROBNEJŠIH PRAVILIH UREJANJA PROSTORA ZA UMEŠČANJE FOTONAPETOSTNIH NAPRAV IN SPREJEMNIKOV SONČNE ENERGIJE

PRIPOROČILO

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR

UREDBA O PODROBNEJŠIH PRAVILIH UREJANJA PROSTORA ZA UMEŠČANJE FOTONAPETOSTNIH NAPRAV IN SPREJEMNIKOV SONČNE ENERGIJE

PRIPOROČILO

DRŽAVNI PROSTORSKI RED
**UREDBA O PODROBNEJŠIH PRAVILIH UREJANJA
PROSTORA ZA UMEŠČANJE FOTONAPETOSTNIH
NAPRAV IN SPREJEMNIKOV SONČNE ENERGIJE**
PRIPOROČILO

Izdalo in založilo: Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za prostor in graditev

Uredil: dr. Jernej Červek

Avtorji: dr. Jernej Červek, Barbara Radovan, Simona Cvar Peršak, Vanja Fink Zalar,
vsi Ministrstvo za naravne vire in prostor, Direktorat za prostor in graditev

besedilo za področje varstva kulturne dediščine so prispevali:
Tatjana Adamič, (dr.) Tanja Hohnec, Marija Režek Kambič, Mateja Kavčič,
Domen Rus, vsi Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino in
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije

besedilo za področje železniškega prometa so prispevali:
Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija RS za infrastrukturo in SŽ-
Infrastruktura, d.o.o.

**Avtorji shem, slik, preglednic,
kart:** Aleš Švigelj, Marko Lazić, dr. Tanja Hohnec, Mateja Kavčič

Oblikovanje in prelom: Aleš Švigelj in Marko Lazić

Lektoriranje: Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, Sektor za prevajanje

Ljubljana, maj 2025

www.mnvp.gov.si

Brezplačna publikacija

Spletna izdaja: <https://www.gov.si/teme/drzavni-prostorski-red/>

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani COBISS.SI-ID 232758531 ISBN 978-961-6276-62-7 (PDF)
--

Kazalo vsebine

Seznam kratic	5
Sezam slik	6
Seznam preglednic	6
1. UVOD	8
1.1 Pravna podlaga	8
1.2 Uredba	9
1.3 Vsebinska izhodišča	19
1.4 Sestava in vsebina	20
2. FOTONAPETOSTNA NAPRAVA	22
2.1 Definicija	22
3. PODROBNEJŠA PRAVILA UREJANJA PROSTORA ZA UMEŠČANJE FOTONAPETOSTNIH NAPRAV	24
3.1 Uporaba	24
3.2 Skupna podrobnejša pravila	28
3.3 Podrobnejša pravila za obvezno postavitve fotonapetostnih naprav Pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov – strehe in parkirišča	39
3.4 Dodatni PIP za umeščanje na strehe in parkirišča	43
3.5 Podrobnejša pravila za umeščanje fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja	44
3.6 Podrobnejša pravila za umeščanje fotonapetostnih naprav na druge objekte in območja	44
4. DODATNA PRIPOROČILA	48
4.1 Priporočila v primerih ločenega investitorja	48
5. ZBIRKA ODGOVOROV na vprašanja glede uporabe uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije	50

Seznam kratic

AP	akcijski program za določitev potencialnih prednostnih območij OVE
CC-SI	enotna klasifikacija vrst objektov
DPN	državni prostorski načrt
FN	fotonapetostna naprava
CD	celovito dovoljenje
GD	gradbeno dovoljenje
GZ-1	Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A)
ID	integralno dovoljenje
NRP	namenska raba prostora
NV + CD	najustreznejša varianta + celovito dovoljenje
OPN	občinski prostorski načrt
OPPN	občinski podrobni prostorski načrt
OVE	obnovljivi viri energije
PIP	prostorski izvedbeni pogoji
ReSPR50	Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (Uradni list RS, št. 72/23)
SE	sončna elektrarna (tudi fotovoltaika)
VE	vetrna elektrarna
UON	ureditveno območje naselja
UNV	uredba o najustreznejši varianti
Uredba OVE	Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS št. 27/24 z dne 29. 3. 2024)
Uredba URO	Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)
ZKZ	Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)
ZUNPEOVE	Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23 in 95/24)
ZUreP-3	Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24)
ZVO-2	Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št.44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24)

Seznam slik

Slika 1	Fotonapetostna naprava	str. 22
Slika 2	Fotonapetostna naprava	str. 22
Slika 3	Sistem umeščanja, urejanja prostora, dovoljevanja in graditve po treh zakonih (ZUNPEOVE, ZUreP-3 in GZ-1)	str. 25
Slika 4	Prikaz primernih strešin glede na orientiranost strehe in osončenost	str. 28
Slika 5	Prikaz primerne osončenosti posameznih površin glede na naklon	str. 29
Slike 6-9	Poseganje v historično kritino in strešno konstrukcijo lahko povzroča nepovratne izgube varovanih sestavin	str. 31
Slika 10	Primeri ustrezne (levi prikaz) in neustrezne (desni prikaz) postavitve fotonapetostnih modulov na streho	str. 40
Slika 11	Primeri postavitve in barvne usklajenosti oziroma neusklajenosti fotonapetostnih modulov s kritino. Prva in druga slika sta primer dobre prakse, medtem ko je tretja slika primer neustrezne kombinacije barv modulov, konstrukcije in strešne kritine.	str. 41
Slika 12	Primer namestitve snegolovov na streho	str. 41
Slika 13	Primer neustrezne postavitve fotonapetostnih modulov na streho, saj so višji od slemena	str. 42
Slika 14	Primer postavitve fotonapetostnega modula na streho z nosilci (levo) in vgrajeni fotonapetostni modul kot del strešne kritine (desno)	str. 42
Slika 15	Primer postavitve fotonapetostnega modula na ozelenjeno streho	str. 42
Slika 16	Primer usklajene in neusklajene postavitve fotonapetostnega modula pri vrstni pozidavi	str. 43
Slika 17	Primer umestitve fotonapetostnih naprav na parkirne površine	str. 43
Slika 18	Primer ustrezne (leva slika) in neustrezne (desna slika) umestitve fotonapetostnih naprav na fasado večstanovanjske stavbe	str. 44
Slika 19	Primer ustrezne in usklajene umestitve fotonapetostnih naprav na balkone večstanovanjske stavbe	str. 45
Slika 20	Primer ustrezne in usklajene umestitve fotonapetostnih naprav kot ograja ob stavbi	str. 45
Slika 21	Primer umestitve fotonapetostne naprave na raščeni teren s prikazom najmanjšega in največjega predpisanega odmika od terena	str. 45
Slika 22	Primer prikaza 1000 m ² površine strehe (levo) in 1000 m ² parkirišča (desno)	str. 45
Slika 23	Primer postavitve FN na ravno streho (levo) in travnik (desno)	str. 46
Slika 24	Primer urejenega (levo) in neurejenega (desno) uličnega niza	str. 46

Seznam preglednic

Preglednica 1	Sistem dovoljevanja fotonapetostnih naprav v prostoru glede na velikost (moč) naprave / objekta	str. 26-27
----------------------	---	------------

1 Uvod

1.1 Pravna podlaga

Pravna podlaga za pripravo Uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (v nadaljnjem besedilu: uredba OVE) so peti odstavek 8. člena in tretji odstavek 9. člena Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: ZUNPEOVE) ter 15. člen Zakona o urejanju prostora (v nadaljnjem besedilu: ZUreP-3). Uredba OVE se uporablja tudi za izvajanje četrtega odstavka 6. člena ZUreP-3, ki določa, da je treba prostorske ureditve načrtovati tako, da so odporne proti vplivom podnebnih sprememb in omogočajo njihovo blaženje.

Uredba OVE na podlagi ZUNPEOVE in ZUreP-3 podrobneje določa način umeščanja fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije na poselitvenih območjih (stavbe, parkirišča in nepozidana stavbna zemljišča), na površinah v pasu cest in železnic, na območju objektov za proizvodnjo elektrike in na območju zaprtih odlagališč, ki so jih občine ali država v prostorskih izvedbenih aktih že načrtovale in namenile za gradnjo.

V zvezi s tem je v uredbi OVE določenih več prostorskih izvedbenih pogojev (na primer minimalni faktorji zazidanosti, faktorji prekritih površin in faktorji raščenega terena v prilogi), uredba vsebuje tudi nekaj priporočil za uresničevanje podnebnih ciljev (na primer glede hranilnikov električne energije, zalogovnikov za zbiranje padavinske vode).

Uredba OVE predpisuje podrobnejša pravila urejanja prostora, ki so pripravljena na podlagi temeljnih pravil urejanja prostora, kot jih določa ZUreP-3. Gre predvsem za določila in usmeritve iz 21. člena (racionalna raba prostora), 22. člena (prepoznavnost naselij in krajine), 25. člena (razvoj poselitve), 27. člena (notranji razvoj naselja), 30. člena (zagotavljanje zadostnih javnih površin v naseljih), 34. člena (načrtovanje gospodarske javne infrastrukture), 38. člena (določanje prostorskih izvedbenih pogojev) ter 39. člena (merila za načrtovanje gradbenih parcel).

1.2 Uredba

815. Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije

Na podlagi petega odstavka 8. člena in tretjega odstavka 9. člena Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23) in 15. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP) ter za izvrševanje četrtega odstavka 6. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 95/23 – ZIUOPZP) Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO
o podrobnejših pravilih urejanja prostora
za umeščanje fotonapetostnih naprav
in sprejemnikov sončne energije

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsečina)

Ta uredba določa podrobnejša pravila urejanja prostora za postavitev fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov ter izjeme od njihove obvezne postavitve, podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja in podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije na druga območja in objekte.

2. člen

(izrazi)

(1) Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, pomenijo:

1. dvokapna streha je poševna streha, sestavljena iz dveh s slemenom ločenih strešin, lahko je simetrična ali asimetrična;
2. enokapna streha je poševna streha, nagnjena samo v eni smeri;
3. faktor raščene površine se določi kot razmerje med raščeno površino gradbene parcele in celotno površino gradbene parcele;
4. faktor prekrite površine se določi kot razmerje med prekrito površino gradbene parcele in celotno površino gradbene parcele;
5. fasada je nenosilna obloga nosilne konstrukcije na zunanji strani objekta;
6. fotonapetostna naprava je naprava, ki proizvaja električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, z napravami za shranjevanje energije in s priključki na omrežje. Za del fotonapetostne naprave se šteje tudi podkonstrukcija, na katero so nameščeni fotonapetostni moduli;
7. fotonapetostni modul je osnovni element fotonapetostne naprave v obliki plošče ali strešnika, ki je sestavljen iz niza električno povezanih celic;
8. kap je najnižji del poševne strehe ali rob ravne strehe;
9. kombinirana naprava je naprava, v kateri sta združena fotonapetostni modul in sprejemnik sončne energije;
10. osončenje je neposredno izpostavljanje fotonapetostnih naprav sončnim žarkom;
11. parkirno mesto je označeni prostor za parkiranje enega vozila (avtomobil, kolo ali drugo prevozno sredstvo);
12. parkirišče je prekrita površina, namenjena parkiranju, ki je ločena od cestišča ter obsega površino za parkirna mesta za vozila (avtomobile, kolesa in druga prevozna sredstva), manipulacijske površine za obračanje vozil, dovozne in odvozne poti, tehnično in komunalno površino. Parkirišče obsega tudi raščeno površino, namenjeno ozelenitvi parkirišča;

13. poševna streha je streha, katere naklon proti horizontali je večji od 7 stopinj. Sleme je najvišji del, kap pa najnižji del poševne strehe;

14. prekrita površina je površina gradbene parcele, ki obsega površine, pozidane s stavbami (vključno s podzemnimi deli stavb, balkoni, napušči, nadstreški) in pripadajočimi pomožnimi objekti, ter utrjene zunanje površine;

15. raščena površina je naravni teren, ki ohranja neposredni stik z geološko podlago in s tem sposobnost zadrževanja, odtekanja in ponikanja vode ter omogoča zasaditev visoke vegetacije;

16. ravna streha je streha brez naklona ali z zelo majhnim naklonom (do 7 stopinj), običajno brez napuščev. Rob ravne strehe je zaključen s strešnim vencem kot nizek zid, ki zakriva streho. Ravna, dvodimenzionalna streha se šteje za ravno streho, tudi če so na njeni površini izbočeni tridimenzionalni deli, vključno s tehničnimi in konstrukcijskimi elementi, ki niso višji od 20 cm;

17. sleme je stična linija strešin na vrhu dvokapne strehe ali najvišji del strehe pri večkapnih strehah, kjer se stikajo vse strešine, ali višji rob enokapne strehe;

18. sprejemnik sončne energije je naprava, v kateri se s pretvorbo sončne energije pridobiva toplota za ogrevanje, pripravo tople sanitarne vode ali tehnološke procese;

19. streha je konstrukcija, ki pokriva objekt kot zgornji zaključni del, da jo varuje pred atmosferskimi vplivi, zlasti padavinami, in je po materialu in obliki prilagojena podnebnim razmeram, lokalnemu materialu in stilnim značilnostim;

20. strešina je nagnjena ploskev strehe z enotnim naklonom in kritino. V površino strešine se ne všttevajo žlebovi;

21. strešna kritina je material za pokrivanje zgornje plasti strehe, ki varuje stavbo ali objekt pred atmosferskimi vplivi;

22. strešna terasa je pohodna ravna streha, urejena kot terasa;

23. strešni venec je podaljšek fasade kot višinski zaključek fasade, ki se upošteva pri določanju višine fasade. Strešni venec je tudi zaključek ravne strehe oziroma zakriva poševno streho in optično poviša stavbo;

24. tehnična površina strehe ali parkirišča je površina, ki je glede na namen uporabe objekta namenjena zagotavljanju bistvenih zahtev, obratovanju ali splošnemu vzdrževanju objekta. V tehnično površino spadajo tehnične inštalacije (kot na primer sistemi za prezračevanje, klimatizacijo in hlajenje, dimovodne naprave, dvigala, ter druge inštalacije), svetlobniki in strešna okna;

25. tehnološka zelena streha je ravna streha, na kateri je nameščena zelena tehnologija (na primer fotonapetostna naprava, sprejemnik sončne energije) ob hkratni ozelenitvi strehe in postavitvi sistema za zbiranje in shranjevanje padavinske vode;

26. tlorisna površina strehe je enotna ali sestavljena tlorisna površina strehe. Sestavljena tlorisna površina strehe je vsota vseh posameznih tlorisnih površin strehe, ki jih je med seboj mogoče ločiti z robovi ali konstrukcijskimi elementi. V tlorisno površino strehe se ne všttevajo žlebovi, elementi inštalacij, svetila, deli stavbnega pohištva (na primer okenski okviri in police, senčila), zunanja senčila, elementi za ozelenjevanje fasade (na primer korita in mreže), drogovi za zastave, izveski in podobno;

27. tlorisna površina parkirišča je enotna ali sestavljena tlorisna površina parkirišča. Sestavljena tlorisna površina parkirišča je vsota posameznih tlorisnih površin parkirišč, ki jih je med seboj mogoče ločiti z robniki ali drugimi elementi. V tlorisno površino parkirišča se ne všttevajo manipulacijske površine za obračanje vozil, dovozne in odvozne poti, tehnična in komunalna površina ter druge površine, namenjene za ozelenitev;

28. umeščanje so dejavnosti urejanja prostora, pridobivanja upravnih odločb in postavitve fotonapetostnih naprav;

29. utrjena zunanja površina je površina na prekritem delu gradbene parcele, ki ni prekrita s stavbami in pripadajočimi pomožnimi objekti ter je namenjena prometnim, komunalnim in tehničnim površinam ter bivanju.

(2) Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, se uporabljajo za namen te uredbe tudi, če posamezni prostorski izvedbeni akt njihov pomen določa drugače.

(3) Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, katerih pomen ni določen v prvem odstavku tega člena, pomenijo enako kot v zakonih, ki urejajo uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije, urejanje prostora, graditev, ceste, železnice, energetiko, varstvo kulturne dediščine in varstvo okolja.

3. člen

(uporaba podrobnejših pravil urejanja prostora)

(1) Podrobnejša pravila urejanja prostora iz te uredbe se ne glede na določbe prostorskih izvedbenih aktov neposredno uporabljajo pri načrtovanju, dovoljevanju in postavitvi fotonapetostnih naprav ter v tem delu nadomestijo prostorski izvedbeni akt.

(2) Podrobnejša pravila urejanja prostora iz te uredbe se uporabljajo, če je glede na zmogljivost naprave in vrsto gradbenega posega zanje treba pridobiti gradbeno dovoljenje v skladu z zakonom, ki ureja graditev, ali morebitno mnenje oziroma soglasje občine ali ministrstva za izvajanje posegov v prostor v skladu z zakonom, ki ureja prostor, in v vseh drugih primerih postavitve fotonapetostnih naprav, ko pridobivanje gradbenega dovoljenja ali drugega soglasja ni predvideno oziroma so s posebnimi predpisi predvidena druga morebitna dovoljenja, soglasja ali priglasitve za postavitev fotonapetostnih naprav.

(3) Za fotonapetostne naprave po tej uredbi se štejejo fotonapetostne naprave, ki se postavijo na, v ali ob obstoječi legalno zgrajeni objekt ali na, v ali ob načrtovani objekt, ali če se postavijo kot samostojni objekt.

(4) Podrobnejša pravila urejanja prostora se smiselno uporabljajo tudi za sprejemnike sončne energije, kot je določeno v tej uredbi.

II. SKUPNA PODROBNEJŠA PRAVILA UREJANJA PROSTORA ZA UMEŠČANJE FOTONAPETOSTNIH NAPRAV

4. člen

(skupna podrobnejša pravila za fotonapetostne naprave)

(1) Skupna podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav veljajo za obvezno postavitev v skladu s III. poglavjem te uredbe, za umeščanje na predpisana prednostna območja v skladu s IV. poglavjem te uredbe in za umeščanje na druga območja ter objekte v skladu s V. poglavjem te uredbe.

(2) Na fotonapetostne naprave ni dovoljeno postavljati trajnih ali začasnih objektov, naprav ali predmetov, namenjenih za oglaševanje.

5. člen

(skupna podrobnejša pravila glede varnosti)

(1) Fotonapetostne naprave se umeščajo na zemljišče ali objekt tako, da sta zagotovljena njihova varna raba in vzdrževanje ter da se s primernimi varovalnimi ukrepi prepreči možnost nastanka škode zaradi njihovega delovanja.

(2) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav je treba izvesti ukrepe za varstvo pred požarom in zaščito pred udari strele oziroma druge varovalne ukrepe za zaščito pred električnim udarom ter širjenjem požara na druge objekte.

(3) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav je treba izvesti ukrepe za varstvo pred močnejšimi vetrovi.

(4) Pri umeščanju, delovanju, vzdrževanju in odstranitvi fotonapetostnih naprav se upoštevajo navodila in priporočila proizvajalca za njihovo postavitev.

(5) Fotonapetostne naprave se zavarujejo tako, da je nepooblaščenim osebam preprečeno poseganje v delovanje fotonapetostne naprave.

(6) Fotonapetostne naprave se namestijo tako, da se čim manj bleščijo, kar bi sicer lahko zmanjšalo kakovost bivanja, povzročilo motenje delovnih procesov ali zmanjšalo varnost v prometu.

(7) Naprava za shranjevanje energije se ne umešča na streho objekta, ampak v notranjost objekta ali poleg objekta na gradbeni parceli ali na fasado objekta tako, da je zavarovana pred zunanjimi vplivi in ne omogoča dostopa nepooblaščenim osebam ter da je čim manj opazna z javnih površin. Pri tem se izvedejo ukrepi za zmanjševanje tveganja pred požarom, električnim udarom, pregrevanjem in uhajanjem strupenih plinov, da se preprečijo morebitni negativni vplivi na ljudi, dejavnost v objektu in sosednjih objektih ter na promet.

6. člen

(skupna podrobnejša pravila glede umeščanja)

(1) Umeščanje fotonapetostnih naprav na, v ali ob obstoječe ali načrtovane objekte ne sme bistveno spremeniti velikosti, namembnosti ali zmogljivosti osnovnega obstoječega ali načrtovanega objekta ter ne sme onemogočati izpolnjevanja bistvenih zahtev obstoječega ali načrtovanega objekta.

(2) Fotonapetostnih naprav ni dopustno umeščati na raščeno površino v sklopu zelenih površin in na predpisani del raščene površine gradbene parcele.

(3) Fotonapetostne naprave se umeščajo tako, da njihova orientacija in naklon omogočata čim večji izkoristek energije.

(4) Umeščanje fotonapetostnih naprav se prilagodi kakovostnim grajenim in naravnim prvinam, da se ohranijo in vzdržujejo identiteta ter prepoznavne vrednosti prostora, ki tvorijo značilne oblike in vzorce v prostoru (strukturna urejenost prostora, barve in materiali).

(5) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav je treba upoštevati vplive na raščeno površino, da se ne onemogoča ponikanje padavinskih voda in ne povzroča erozija tal.

(6) Če je v prostorskem izvedbenem aktu določen prostorski izvedbeni pogoj izvedbe zelene strehe, se ta v kombinaciji s fotonapetostno napravo izvede kot tehnološka zelena streha.

7. člen

(skupna podrobnejša pravila na območjih varstvenih režimov in območjih omejene rabe)

(1) Umeščanje fotonapetostnih naprav na objektih ali območjih, ki imajo v skladu s predpisi določen pravni režim varstva, ali na območjih omejene rabe, ne sme biti v nasprotju s temi predpisi.

(2) Za umeščanje fotonapetostnih naprav je treba predhodno pridobiti projektne pogoje, pridobiti mnenje ali soglasje pristojnega organa oziroma upravljavca gospodarske javne infrastrukture, če to določajo predpisi s teh področij (ceste, železnice, zračni promet, energetika, okolje, narava, kulturna dediščina, elektronske komunikacije in podobno), razen če je ta pristojni organ oziroma upravljavec gospodarske javne infrastrukture hkrati tudi investor fotonapetostnih naprav.

(3) Na kulturni dediščini in v vplivnih območjih kulturne dediščine je umeščanje fotonapetostnih naprav dopustno po pridobitvi kulturnovarstvenih pogojev in pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja v skladu s predpisi, ki urejajo kulturno dediščino.

(4) V primeru neskladja določb te uredbe z varstvenimi režimi, ki veljajo za kulturni spomenik, varstvena območja dediščine ali kulturno dediščino, varovano na podlagi prostorskih izvedbenih aktov, veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni z varstvenim režimom v aktu o razglasitvi, v aktu o določitvi varstvenih območij dediščine ali v prostorskem izvedbenem aktu.

(5) Če je posamezni prostorski izvedbeni pogoj v prostorskem izvedbenem aktu bistven za uresničevanje javnega interesa na področju zdravja ljudi, prometne varnosti, varstva okolja, kulturne dediščine ali narave, tak prostorski izvedbeni pogoj prevlada nad prostorskimi izvedbenimi pogoji, določenimi v tej uredbi.

III. PODROBNEJŠA PRAVILA ZA OBVEZNO POSTAVITEV FOTONAPETOSTNIH NAPRAV PRI NOVOGRADNJAH IN REKONSTRUKCIJAH OBJEKTOV

8. člen

(obvezna postavitve fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov)

(1) Postavitve fotonapetostnih naprav je obvezna pri:

- novogradnji utrjenega parkirišča, katerega tlorisna površina je 1 000 m² ali več,
- novozgrajenemu objektu, katerega tlorisna površina strehe je 1 000 m² ali več,
- prizidavi objekta v vertikalni smeri, kjer je tlorisna površina strehe prizidave 1 000 m² ali več,
- prizidavi objekta v horizontalni smeri, kjer je tlorisna površina strehe prizidave 1 000 m² ali več, in
- rekonstrukciji objekta, pri kateri se posega tudi v nosilno konstrukcijo strehe, katere tlorisna površina je 1 000 m² ali več.

(2) Pri obvezni postavitvi fotonapetostnih naprav se upoštevajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni v 11. ali 13. členu te uredbe. Če gre za novogradnjo, ki pomeni novozgrajeni objekt ali prizidavo v horizontalni smeri, se poleg tega upoštevajo tudi prostorski izvedbeni pogoji, določeni v 12. ali 14. členu te uredbe.

(3) Pri obvezni postavitvi fotonapetostnih naprav se priporoča tudi postavitve:

- naprave za shranjevanje energije vsaj dvakratne zmogljivosti glede na predvideno količino proizvedene električne energije iz fotonapetostnih naprav v eni uri,
- polnilnice za polnjenje električnih vozil za vsaj 25 odstotkov parkirnih mest, če so pri objektu oziroma na njegovi gradbeni parceli obstoječa ali načrtovana najmanj štiri parkirna mesta za avtomobile ali tovorna vozila,
- zalogovnika za zbiranje padavinske vode, ki se uporabi za zalivanje zelenih površin, čiščenje utrjenih površin ali druge namene, ki so dopustni v skladu s predpisi s področja voda.

9. člen

(izjeme od obvezne postavitve fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov)

(1) Obveznost iz 8. člena te uredbe ne velja, če postavitve fotonapetostnih naprav ni izvedljiva ali dopustna iz razlogov, določenih v zakonu, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije, pri čemer ta uredba podrobneje določa naslednje izjeme:

- neprimerna namembnost ali vrsta objekta,
- neprimerna lega ali osončenost objekta,
- zagotavljanje zelenih površin in na naravi temelječih rešitev,

– varovanje kulturne dediščine.

(2) Za objekt, ki ima v skladu s prejšnjim odstavkom neprimerno namembnost ali vrsto, se štejejo:

- podzemni objekt, katerega streha je javna površina ali zelena streha,
- začasni objekt,
- objekt na območju, ki izpolnjuje pogoje za uvrstitev med obrate manjšega tveganja za okolje ali med obrate večjega tveganja za okolje in

– parkirni prostor na vrhu garaž ali garažnih hiš, če bi bila s tem presežena višina ali etažnost, kot je določena v prostorskem izvedbenem aktu.

(3) Za objekt, ki ima v skladu s prvim odstavkom tega člena neprimerno lego ali osončenost, se šteje objekt, ki zaradi naravnih ali grajenih elementov ni dovolj osončen, da bi zagotavljal ekonomsko upravičenost postavitve fotonapetostne naprave. Ta izjema se podrobneje opredeli pri ekonomski presoji naložbenih variant v študiji izvedljivosti.

(4) Zaradi zagotavljanja zelenih površin in na naravi temelječih rešitev postavitve iz 8. člena te uredbe ne velja, če pri tem ni mogoče izpolniti prostorskih izvedbenih pogojev iz

prostorskega izvedbenega akta glede zelenih površin in ozelektivne, če so določeni glede:

- deleža zelenih površin ali raščene površine, ki se zagotavlja na gradbeni parceli,
- števila dreves, ki se zagotovijo na gradbeni parceli ali predpisanim območju,
- intenzivne zelene strehe ali debeloslojne zelene strehe.

(5) Zaradi zahtev varovanja kulturne dediščine obveznost postavitve iz 8. člena te uredbe ne velja, če pri tem ni mogoče izvesti rešitev, s katerimi bi se ohranile varovane vrednote kulturne dediščine in upošteval varstveni režim.

10. člen

(uveljavljanje obveznosti postavitve)

(1) Če gre za poseg iz prvega odstavka 8. člena te uredbe, investitor v svojo zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja in v projektno dokumentacijo za izdajo gradbenega dovoljenja vključi tudi fotonapetostne naprave na strehi objekta ali parkirišču oziroma utemelji izjemo od obvezne postavitve.

(2) Občina ali ministrstvo v postopku izdaje gradbenega dovoljenja v skladu z zakonom, ki ureja prostor, ter zakonom, ki ureja graditev, izda mnenje glede skladnosti fotonapetostnih naprav na strehi objekta ali parkirišču s podrobnejšimi pravili urejanja prostora, kot jih določa ta uredba.

11. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za umeščanje na strehe objektov)

(1) Fotonapetostne naprave se na strehe objektov umeščajo tako, da so čim manj vidno izpostavljene in da se ohranjajo obstoječe vedute. Fotonapetostne naprave se nameščajo na streho enovito ob upoštevanju oblikovne podobe celotnega objekta (značilne smeri, naklon, členjenost, poudarke, strukturo ter razmerja na strehi, fasadi in v okolici).

(2) Na ravnih strehah so fotonapetostni moduli od strešnega venca odmaknjeni tako, da so zakriti pred pogledi z javnih površin.

(3) Na poševnih strehah fotonapetostni moduli:

- ne segajo čez robove strešine, ki jo glede na obliko strehe omejuje strešni venec, sleme, kap ali stranski rob strehe,
- imajo enako orientacijo, usmeritev in naklon kot robovi streh in strešne površine, pri čemer ne smejo ovirati delovanja ali postavitve snegolovov,
- so praviloma simetrično razporejeni po strehi oziroma z enakimi odmiki od strešnih robov,
- so vzporedni s strešino, dvignjeni pa so lahko nad površino strešine največ za 20 cm,
- niso postavljeni pravokotno na strešino in
- niso nesimetrično razdrobljeni na več manjših površin na strehi.

(4) Fotonapetostne naprave se umestijo na največji možni tlorisni površini strehe, in ne na manj kot na 50 odstotkih tlorisne površine strehe, razen, če gre za rekonstrukcijo objekta, pri katerem velikost posega ne presega 40 odstotkov tlorisne površine strehe. Pri ravni strehi se v to površino vštevajo tudi prosti prehodi za nameščanje in vzdrževanje fotonapetostnih naprav.

(5) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav na streho in pri določanju zmogljivosti fotonapetostnih naprav se upošteva nosilnost strehe.

(6) Fotonapetostni moduli se namestijo na streho z nosilci ali drugimi elementi ali so vgradni del strešne kritine.

(7) Če se fotonapetostni moduli umeščajo na ravno streho, se umeščajo na nosilce tako, da sta omogočena ustrezni naklon in orientacija glede na osončenost in druge vremenske vplive. Fotonapetostni moduli, umeščeni na ravno streho, se ne vštevajo v višino objekta, kot je določena s prostorskimi izvedbenimi akti, če ne presegajo višine enega metra, merjeno od najvišje točke venca.

(8) Če so fotonapetostni moduli vidno izpostavljeni in so na območju kulturne dediščine oziroma v prepoznavnih prede-

lih naselja oziroma v prepoznavnih krajinah, barva fotonapetostnih modulov ne sme biti vpadljiva in naj bo čim bolj usklajena z zunanjo podobo objekta (fasada, streha) ter objekti v neposredni okolici, barva podkonstrukcije fotonapetostnih modulov pa naj bo v barvi strešne kritine, sivi, srebrni ali črni barvi.

(9) Če se fotonapetostni moduli umeščajo na ozelenjeno streho, naj bodo primerno dvignjeni najmanj za 20 cm oziroma tako, da sta zagotovljena rast in vzdrževanje rastlin.

12. člen

(dodatni prostorski izvedbeni pogoji za umeščanje na strehe objektov)

(1) Če gre za novogradnjo, ki pomeni gradnjo novozgrajenega objekta ali prizidavo v horizontalni smeri, kjer se na streho obvezno postavijo fotonapetostne naprave, se pri umeščanju takšnega objekta poleg skupnih podrobnejših pravil iz II. poglavja te uredbe in pogojev iz prejšnjega člena upoštevajo tudi določbe tega člena.

(2) Če gre za novogradnjo, ki pomeni gradnjo novozgrajenega objekta ali prizidavo v horizontalni smeri, kjer se na streho obvezno postavijo fotonapetostne naprave, in v prostorskem izvedbenem aktu niso določeni faktorji zazidanosti, faktorja prekritih površin ali faktorja raščeni površin, se upoštevajo minimalni faktorji iz Priloge, ki je sestavni del te uredbe.

(3) Če gre za novogradnjo, ki pomeni gradnjo novozgrajenega objekta ali prizidavo v horizontalni smeri, v sklopu katere se načrtuje ravna streha s fotonapetostnimi moduli, se ta načrtuje kot tehnološka zelena streha. Padavinske vode se lahko zbirajo v sklopu objekta ali ločeno ob objektu na gradbeni parceli in se namenijo za ponovno uporabo.

13. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za umeščanje na parkirišča)

(1) Fotonapetostni moduli se na tlorisni površini parkirišča umeščajo nad parkirnimi mesti in pokrivajo posamezne dele površin parkirišča.

(2) Fotonapetostni moduli se umeščajo na parkirišča v ustreznem naklonu in orientaciji.

(3) Fotonapetostne naprave se na parkirišča umeščajo tako, da je upoštevan ustrezen odmik od sosednjih parcel, kot to določa prostorski izvedbeni akt ali poseben predpis. Če ni v prostorskem izvedbenem aktu ali posebnem predpisu določeno drugače, je podkonstrukcija, na katero se namestijo fotonapetostni moduli, od meje sosednjih parcel oddaljena najmanj za polovico višine podkonstrukcije. Višina se določi kot vertikalna razdalja od najnižje kote terena do najvišje točke fotonapetostne naprave.

(4) Fotonapetostne naprave se na parkirišča umeščajo tako, da se čim bolj upošteva prepoznavnost naselij in krajine.

(5) Če višina nosilnih podkonstrukcij, na katere se umeščajo fotonapetostni moduli, ni določena s prostorskim izvedbenim aktom, se višina določi na podlagi višine vozila, ki jim je parkirišče namenjeno. Svetla višina parkirnega mesta za oseba vozila pod nosilno podkonstrukcijo, na katero so nameščeni fotonapetostni moduli, je do 3 m.

(6) V prostor med vertikalnimi in horizontalnimi deli podkonstrukcije, na katero so nameščeni fotonapetostni moduli, ni dovoljeno umeščati objektov, naprav in predmetov za oglaševanje.

(7) Fotonapetostne naprave se lahko postavijo na parkirišče tudi kot podkonstrukcija z zeleno streho, pri čemer velja, da so fotonapetostni moduli dvignjeni za vsaj 20 cm oziroma toliko, da je zagotovljena rast rastlin.

(8) Če prostorski izvedbeni akt ne določa drugače, naj se padavinske vode iz fotonapetostne naprave zbirajo na gradbeni parceli in namenijo za ponovno uporabo v skladu s predpisi, ki urejajo padavinske vode.

(9) Fotonapetostne naprave se umestijo na največji možni tlorisni površini parkirišča in ne na manj kot na 50 odstotkih tlorisne površine parkirišča.

(10) Na parkirišča, ki so namenjena vozilom, višjim od 3 m, in na parkirišča s tlorisno površino, večjo od 10 000 m², se fotonapetostne naprave umeščajo z občinskim podrobnim prostorskim načrtom.

14. člen

(dodatni prostorski izvedbeni pogoji za umeščanje na parkirišča)

(1) Če gre za novogradnjo parkirišča, ki pomeni novozgrajeni objekt ali prizidavo v horizontalni smeri, kamor se na podkonstrukcijo nad parkiriščem postavijo fotonapetostne naprave, se poleg skupnih podrobnejših pravil iz II. poglavja te uredbe in pogojev iz prejšnjega člena upoštevajo tudi določbe tega člena glede:

- faktorja zazidanosti ali faktorja raščeni površin,
- ozelenitve,
- členitve,
- upoštevanja določb prostorskih izvedbenih aktov.

(2) Če gre za novogradnjo parkirišča, ki pomeni novozgrajeni objekt ali prizidavo v horizontalni smeri, kamor se nad podkonstrukcijo nad parkiriščem postavijo fotonapetostne naprave in v prostorskem izvedbenem aktu ni določen faktor zazidanosti ali faktor raščeni površin, se upoštevajo minimalni faktorji iz Priloge te uredbe.

(3) Če prostorski izvedbeni akt ne določa drugače, se na parkirišču zagotovi najmanj eno drevo na vsaka štiri parkirna mesta. Razporeditev ozelenitve naj bo čim bolj enakomerna in ne sme preprečevati osončenosti fotonapetostnih modulov. Za zagotavljanje preglednosti in varnosti se zasadijo drevesa, katerih krošnja je najmanj 2,5 m od tal, in nižje rastline, katerih končna višina je največ 0,7 m. V primeru tlakovanja površin ob drevesih je treba zagotavljati ustrežno kakovost in količino tal, dostopnost vode in zračenje tal nad koreninskim sistemom. Odprtina za prehajanje zraka in vode je velika najmanj 3 m², odmik podzemnih komunalnih vodov od debla drevesa pa je najmanj 2 m.

(4) Če gre za novozgrajeno parkirišče ali prizidavo v horizontalni smeri, se upoštevajo določbe prostorskih izvedbenih aktov glede naklona, oblike in materiala nadstreška, če so ti predpisani in je njihova uporaba v skladu s 13. členom te uredbe.

IV. PODROBNEJŠA PRAVILA ZA UMEŠČANJE FOTONAPETOSTNIH NAPRAV NA PREDPISANA PREDNOSTNA OBMOČJA

15. člen

(predpisana prednostna območja)

(1) Fotonapetostne naprave se ne glede na določbe prostorskih izvedbenih aktov lahko umeščajo na predpisana prednostna območja v skladu z zakonom, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije. Predpisana prednostna območja, ki jih obravnava ta uredba, so:

- strehe objektov in utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je 1 000 m² ali več in ki so na poselitvenih območjih, zlasti v mestih in drugih urbanih naseljih;
- območje cestnih zemljišč, cestnih objektov, oskrbnih postaj javnih cest in servisnih prometnih površin,
- železniško območje, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja varnost železniškega prometa;
- območja objektov za proizvodnjo elektrike ter območje razdelilnih transformatorskih postaj in razdelilnih postaj, ki segajo največ 5 m od roba najbolj zunanega energetskega objekta;
- območja zaprtih odlagališč.

(2) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja se upoštevajo skupna podrobnejša pra-

vila urejanja prostora iz II. poglavja te uredbe in podrobnejši prostorski izvedbeni pogoji, kot so za posamezno območje določeni v tem poglavju.

(3) Za predpisana prednostna območja iz druge do pete alineje prvega odstavka tega člena se izdela elaborat OVE, kot ga določa zakon, ki ureja uvajanje naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije, kjer se upoštevajo prostorski izvedbeni pogoji iz te uredbe.

16. člen

(strehe objektov)

(1) Streha s tlorisno površino najmanj 1 000 m² na obstoječem ali načrtovanem objektu, pri čemer je objekt na poselitvenih območjih, zlasti v mestih ali drugih urbanih naseljih, se šteje za predpisano prednostno območje, razen če:

1. gre za neprimerno namembnost ali neprimerno vrsto objekta, na katerem je streha,
2. gre za neprimerno lego strehe objekta,
3. gre za neprimerno osončenost strehe objekta,
4. streha obstoječega objekta nima ustrezne nosilnosti, ki bi omogočala postavitev in vzdrževanje fotonapetostnih naprav na njej,

5. če ni zagotovljena možnost priklopa na obstoječe prenosno ali distribucijsko omrežje, ali

6. če bi postavitev fotonapetostne naprave na streho pomenila tveganje za ljudi ali premoženje, upoštevajoč dejavnosti v objektu.

(2) Za neprimerno namembnost ali vrsto objekta se po 2. točki prejšnjega odstavka štejejo:

- začasni objekt ali objekt na območjih, ki izpolnjuje pogoje za uvrstitev med obrate manjšega tveganja za okolje ali med obrate večjega tveganja za okolje,
- podzemni objekt, katerega streha je hkrati javna površina ali zelena streha,
- objekt z ravno streho tlorisne površine nad 1 000 m², kjer je s prostorskim izvedbenim aktom predpisana določena raba ravne strehe, ali
- parkirni prostori na vrhu garaž ali garažnih hiš, če bi bila s tem presežena višina ali etažnost, kot je določena v prostorskem izvedbenem aktu.

(3) Za umeščanje fotonapetostnih naprav na strehe objektov, ki se štejejo za predpisana prednostna območja, veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni v 11. členu te uredbe.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek v primerih, če gre za streho obstoječega objekta, ne velja četrti odstavek 11. člena te uredbe.

17. člen

(parkirišča)

(1) Obstoječe ali načrtovano parkirišče na stavbnem zemljišču, ki presega 1 000 m² tlorisne površine, se šteje za predpisano prednostno območje, razen če:

1. gre za neprimerno osončenost parkirišča,
2. če ni zagotovljena možnost priklopa na obstoječe prenosno ali distribucijsko elektroenergetsko omrežje, ali
3. če bi postavitev fotonapetostne naprave na parkirišče pomenila tveganje za ljudi ali premoženje, upoštevajoč dejavnosti na parkirišču.

(2) Za umeščanje fotonapetostnih naprav na parkirišča, ki se štejejo za predpisana prednostna območja, veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni v 13. in 14. členu te uredbe.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek za obstoječe parkirišče ne veljajo:

- deveti odstavek 13. člena ter
- prvi, drugi in tretji odstavek 14. člena te uredbe.

(4) Na obstoječih parkiriščih se ohranijo obstoječa ozeleznitev in drevesa.

18. člen

(cestna zemljišča, cestni objekti, oskrbne postaje javnih cest in servisne prometne površine)

(1) Obstoječa ali načrtovana cestna zemljišča, cestni objekti, oskrbne postaje javnih cest in servisne prometne površine se štejejo za predpisana prednostna območja, razen če:

1. gre za neprimerno namembnost ali neprimerno vrsto objekta ali območja,
2. gre za neprimerno lego objekta ali območja,
3. gre za neprimerno osončenost objekta ali območja,
4. ni zagotovljena ustrezna nosilnost v primeru umeščanja na obstoječi ali načrtovani objekt,
5. ni zagotovljena možnost priklopa na obstoječe prenosno ali distribucijsko omrežje, ali
6. če bi umeščanje fotonapetostnih naprav pomenilo tveganje za ljudi, premoženje ali prometno varnost.

(2) Za neprimerno namembnost ali vrsto objekta ali območja po 1. točki prejšnjega odstavka se štejejo:

- objekt ali območje z omejitvami, ki izhajajo iz lastnosti ali uporabe v skladu s predpisi, ki urejajo ceste,
- prometna signalizacija in prometna oprema s certificirano konstrukcijo,
- območje naprav za odvodnjavanje ceste in čiščenja odpadnih vod, vključno z dostopi do njih, ali
- če gre za nestabilne ali krušljive brežine, plazoviti teren, prosti profil ceste, pregledno berno, preglednostni prostor, območje za postavljanje prometne signalizacije in opreme, krivine, območja, potrebna za manevriranje za izvajanje rednega vzdrževanja, ali mesto, kjer ni mogoče zagotoviti varnega dostopa do naprave.

(3) Za neprimerno lego objekta ali območja po 2. točki prvega odstavka tega člena se štejeta:

- lega v naselju na območjih, namenjenih za rekreacijske dejavnosti, ali na javnih površinah,
- lega na območju 3 m do roba vozišča, razen namestitve na protihrupne ograje.

19. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za cestna zemljišča)

(1) Fotonapetostne naprave se na cestna zemljišča, cestne objekte, oskrbne postaje javnih cest in servisne prometne površine umeščajo tako, da ne ovirajo ali onemogočajo redne in vame uporabe, zaznavanja prometne signalizacije, delovanja, vzdrževanja, vzdrževalnih del in vzdrževalnih del v javno korist na cesti, cestnih objektih in vgrajeni infrastrukturi in da ne ovirajo prihodnjega razvoja cestne infrastrukture.

(2) Fotonapetostne naprave se umeščajo tako, da ne zmanjšujejo ali onemogočajo preglednosti na cesti in prometne varnosti ter se ne bleščijo uporabnikom ceste.

(3) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav na cestna zemljišča je treba upoštevati obstoječi relief. Fotonapetostne naprave ne smejo bistveno presegati robov ali bistveno odstopati od višine terena. Pri nameščanju fotonapetostnih naprav na nosilne konstrukcije protihrupnih ograj in cestnih objektov je treba upoštevati tudi te pogoje:

- preveri se ustreznost nosilne konstrukcije protihrupnih ograj oziroma cestnega objekta glede na dodatne statične in dinamične vplive, ki izvirajo iz fotonapetostnih naprav,
- fotonapetostne naprave se pritrdijo tako, da jih je mogoče odstraniti brez posegov v nosilno konstrukcijo cestnih objektov (montažno pritrdjevanje),
- preveri se stabilnost brežine glede na dodatne statične in dinamične vplive, ki izvirajo iz fotonapetostnih naprav,
- uredi se dostop za potrebe vzdrževanja fotonapetostnih naprav.

(4) Odvodnjavanje padavinskih vod iz fotonapetostnih naprav se izvede tako, da ni speljano v sistem odvodnjavanja s ceste ter da nima škodljivih vplivov na cesto in promet na njej, razen če upravljavec ceste s tem soglaša. Priporoča se zbiranje padavinske vode s fotonapetostnih naprav za ponovno uporabo.

(5) Kadar se fotonapetostne naprave umeščajo na raščeno površino cestnih zemljišč, je treba zagotoviti, da se raščena površina v čim večjem obsegu ohrani tako, da je še vedno zagotovljena rast rastlin, pri čemer se zagotovi redno vzdrževanje rastlin v skladu s standardi in normativi vzdrževanja cestnih zemljišč. Prepreči se možnost erozije zemljišča pod fotonapetostnimi moduli.

(6) Fotonapetostne naprave ne smejo ovirati ali onemogočiti delovanja prehodov in prepustov za živali.

(7) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav se upoštevata izvedeno stanje na cestnih zemljiščih in objektih ter načrtovano stanje glede cest in cestne infrastrukture. Ti podatki se pridobijo pred umeščanjem od pristojnega upravljavca ceste.

(8) Zagotovi se primerna zaščita pred padanjem snega in ledu iz fotonapetostnih naprav na cestišče.

(9) Investitor fotonapetostnih naprav mora omogočiti obnovo ali rekonstrukcijo ceste ali cestnega objekta ter na lastne stroške prestaviti, prilagoditi, nadgraditi ali odstraniti že postavljene fotonapetostne naprave.

(10) Za postavitev fotonapetostnih naprav na strehe objektov in parkirišča, ki so na cestnih območjih, poleg pogojev iz tega člena smiselno veljajo tudi prostorski izvedbeni pogoji iz 16. in 17. člena te uredbe.

20. člen

(železniško območje)

(1) Obstoječe ali načrtovano železniško območje, kot je določeno v zakonu, ki ureja varnost v železniškem prometu, se šteje za predpisano prednostno območje, razen če:

1. gre za neprimerno namembnost ali neprimerno vrsto objekta ali območja,
2. gre za neprimerno lego objekta ali območja,
3. gre za neprimerno osončenost objekta ali območja,
4. ni zagotovljena ustrezna nosilnost v primeru umeščanja na obstoječi ali načrtovani objekt,
5. ni zagotovljena možnost priklopa na obstoječe prenosno ali distribucijsko omrežje, ali
6. če bi umeščanje fotonapetostnih naprav pomenilo tveganje za ljudi, premoženje ali prometno varnost.

(2) Za neprimerno namembnost ali neprimerno vrsto objekta ali območja v skladu s 1. točko prejšnjega odstavka se štejejo:

- objekt ali območje z omejitvami, ki izhajajo iz lastnosti ali uporabe v skladu s predpisi, ki urejajo varnost v železniškem prometu,
- signalne varnostne naprave in telekomunikacijske naprave ali konstrukcije električnega voznega omrežja,
- območje naprav za odvodnjavanje železniške proge in čiščenja odpadnih vod, vključno z dostopi do njih,
- nestabilne ali krušljive brežine, plazoviti teren, nasadi za zaščito pobočij, pregledna bema, preglednostni prostor, krivine, območja za manevriranje in odlaganje materiala za izvajanje rednega vzdrževanja,
- območje, kjer ni mogoče zagotoviti varnega dostopa do fotonapetostne naprave.

(3) Za neprimerno lego objekta ali območja v skladu z 2. točko prvega odstavka tega člena se šteje lega v naselju na območjih, namenjenih za rekreacijske dejavnosti, ali na javnih površinah.

21. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za železniško območje)

(1) Fotonapetostne naprave se na železniško območje umeščajo tako, da ne ovirajo ali onemogočajo redne uporabe, delovanja, vzdrževanja in vzdrževalnih del v javno korist na železniškem območju in javni železniški infrastrukturi in ne ovirajo prihodnjega razvoja te infrastrukture.

(2) Fotonapetostne naprave se umeščajo tako, da omogočajo varen potek železniškega prometa, da ne zmanjšujejo

ali onemogočajo preglednosti na železniškem omrežju in da z bleščanjem ne vplivajo na vidnost železniške signalizacije, uporabnike železnice ali na sosednje objekte.

(3) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav na nosilno konstrukcijo protihrupnih ograj in objektov javne železniške infrastrukture (premostitvenih objektov in podpornih ter opornih konstrukcij) je treba tudi:

- preveriti ustreznost nosilne konstrukcije protihrupnih ograj oziroma objekta javne železniške infrastrukture glede na dodatne statične in dinamične vplive, ki izvirajo iz fotonapetostnih naprav, in
- fotonapetostne naprave pritrditi tako, da jih je mogoče odstraniti brez posegov v nosilno konstrukcijo objektov javne železniške infrastrukture (montažno pritrdjevanje).

(4) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav na brežine nasipov in usekov izven progovnega pasu je treba upoštevati tudi:

- stabilnost brežine glede na dodatne statične in dinamične vplive, ki izvirajo iz fotonapetostnih naprav,
- ureditev dostopa za potrebe vzdrževanja fotonapetostnih naprav, ki ne sme potekati v progovnem pasu ali onemogočati dostopa vzdrževalcem železniške infrastrukture.

(5) Odvodnjavanje padavinskih voda iz fotonapetostne naprave se uredi tako, da se izvaja v smeri stran od železniške proge in da se z odvajanjem padavinskih voda ne poslabša odvodnjavanje železniške proge ali ogrozi stabilnost objektov in naprav javne železniške infrastrukture. Priporoča se zbiranje padavinske vode s fotonapetostnih naprav za ponovno uporabo.

(6) Zagotovi se primerna zaščita pred padanjem snega in ledu iz fotonapetostnih naprav na površine javne železniške infrastrukture.

(7) Če se fotonapetostne naprave umeščajo na raščeno površino, je treba zagotoviti, da se raščena površina čim bolj ohrani tako, da je še vedno zagotovljena rast rastlin ter da ni ogrožena stabilnost železniške proge in terena. Pri tem mora investitor upravljavcu železniške infrastrukture zagotoviti redno vzdrževanje rastlin v skladu s standardi in normativi vzdrževanja železniške infrastrukture. Preprečena mora biti možnost erozije zemljišča pod paneli.

(8) Fotonapetostne naprave ne smejo ovirati ali onemogočiti delovanja prehodov in prepustov za živali.

(9) Za postavitev fotonapetostnih naprav se upoštevata izvedeno stanje na železniškem območju in načrtovano stanje. Ti podatki se pridobijo pred umeščanjem od pristojnega upravljavca železniške infrastrukture in organa, pristojnega za razvoj železniške infrastrukture.

(10) Za postavitev fotonapetostnih naprav na strehe objektov in parkirišča, ki so na železniškem območju, se poleg pogojev iz tega člena smiselno upoštevajo tudi prostorski izvedbeni pogoji iz 16. in 17. člena te uredbe.

(11) Investitor fotonapetostnih naprav mora omogočiti obnovo ali rekonstrukcijo javne železniške infrastrukture oziroma nepremičnin na železniškem območju ter na lastne stroške prestaviti, prilagoditi, nadgraditi ali odstraniti že postavljene fotonapetostne naprave.

22. člen

(območja objektov za proizvodnjo elektrike)

(1) Obstoječe ali načrtovano območje objektov za proizvodnjo elektrike ter območje razdelilnih transformatorskih postaj in razdelilnih postaj, kot je določeno v zakonu, ki ureja energotiko, se štejeta za predpisano prednostno območje, razen če:

1. gre za neprimerno namembnost ali neprimerno vrsto objekta ali območja,
2. gre za neprimerno lego objekta ali območja,
3. gre za neprimerno osončenost objekta ali območja,
4. ni zagotovljena ustrezna nosilnost v primeru umeščanja na obstoječi ali načrtovani objekt,
5. ni zagotovljena možnost priklopa na obstoječe prenosno ali distribucijsko omrežje, ali

6. če bi umeščanje fotonapetostnih naprav pomenilo tveganje za ljudi ali premoženje.

(2) Za neprimerno namembnost ali vrsto objekta ali območja v skladu s 1. točko prejšnjega odstavka se šteje varovano območje jedrske elektrarne.

23. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za območja objektov za proizvodnjo elektrike)

(1) Fotonapetostne naprave se na območja objektov za proizvodnjo elektrike ter območja razdelilnih transformatorskih postaj in razdelilnih postaj, ki segajo največ 5 m od roba najbolj zunanega energetskega objekta, umeščajo tako, da ne onemogočajo redne in varne uporabe, delovanja, vzdrževanja in vzdrževalnih del v javno korist na elektroenergetskem omrežju in ne ovirajo prihodnjega razvoja elektroenergetskega omrežja.

(2) Fotonapetostne naprave se umeščajo ob upoštevanju varnostne stopnje, določene za zemljišča, ki so v območju varovalnega pasu razdelilne transformatorske postaje in razdelilne postaje.

(3) Za postavitev fotonapetostnih naprav so zlasti primerni nasipi ter objekti z ustreznim naklonom in orientacijo.

(4) Pri umeščanju fotonapetostnih naprav na zemljišča v varovalnem pasu je treba upoštevati obstoječi relief. Fotonapetostne naprave ne smejo bistveno presegati robov ali bistveno odstopati od višine terena.

(5) Padavinska voda, ki odteka s fotonapetostnih naprav, ne sme poslabšati sistema odvodnjavanja.

(6) Če se fotonapetostne naprave umeščajo na raščeno površino, je treba zagotoviti, da se raščena površina čim bolj ohrani tako, da je še vedno zagotovljena rast rastlin.

(7) Za umestitev fotonapetostnih naprav se upošteva izvedeno in načrtovano stanje glede objektov za proizvodnjo elektrike ter razdelilnih transformatorskih postaj in razdelilnih postaj. Ti podatki se pred umeščanjem pridobijo od upravljavca objekta oziroma pristojnega sistemskega operaterja.

24. člen

(zaprta odlagališča)

Zaprto odlagališče se šteje za predpisano prednostno območje, če ima veljavno okoljevarstveno dovoljenje za zaprto odlagališče ali je dokončno prenehalo obratovati po izteku rokov, določenih v okoljevarstvenem dovoljenju za zaprto odlagališče.

25. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za zaprta odlagališča)

(1) Fotonapetostne naprave se na zaprta odlagališča umeščajo v skladu s prostorskimi izvedbenimi pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja uvajanje obnovljivih virov energije.

(2) Če so zaprta odlagališča v krajinskih območjih s prepoznavnimi značilnostmi, ki so pomembna na nacionalni ravni, se posebna pozornost nameni zasaditvam, da se ne poslabša doživljajska kakovost oziroma vrednost krajine in reprezentativnost območja.

V. PODROBNEJŠA PRAVILA UREJANJA PROSTORA ZA UMEŠČANJE FOTONAPETOSTNIH NAPRAV NA DRUGE OBJEKTE IN OBMOČJA

26. člen

(prostorski izvedbeni pogoji za druge objekte in območja)

(1) Če prostorski izvedbeni akt ne ureja umeščanja fotonapetostnih naprav ali dopušča umeščanje fotonapetostnih naprav pod prostorskimi izvedbenimi pogoji, ki so v nasprotju s to uredbo, in ne gre za primer obvezne postavitve ali umeščanja fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja, se za umeščanje, dovoljevanje in postavitev fotonapetostnih

naprav na stavbna zemljišča upoštevajo skupna podrobnejša pravila urejanja prostora, določena v II. poglavju te uredbe, in ti prostorski izvedbeni pogoji:

– za postavitev fotonapetostnih naprav na strehe objektov, katerih tlorisna površina je manjša od 1 000 m², veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni v 11. členu te uredbe, razen četrtega odstavka 11. člena te uredbe;

– za postavitev fotonapetostnih naprav na utrjene površine parkirišč, katerih tlorisna površina je manjša od 1 000 m², veljajo prostorski izvedbeni pogoji, določeni v 13. členu te uredbe, razen devetega in desetega odstavka 11. člena te uredbe;

– fotonapetostni moduli se lahko umeščajo na fasade in balkone objektov, če so enotno oblikovani po celotni fasadi, pri čemer morajo biti barva, oblika, struktura in členitev usklajeni z zunanjo podobo objekta. Pri večstanovanjskih objektih je postavitev fotonapetostnih modulov na fasado ali balkon mogoča na podlagi enotne rešitve za celotni objekt;

– fotonapetostne naprave se lahko umeščajo na utrjene zunanje površine ob večjih poslovnih in industrijskih stavbah (na primer na tehnične površine, kot so površine za dostavo in pretovor blaga, zunanje delovne površine, zunanje skladiščne površine, ter na druge prometne površine), če ne ovirajo dejavnosti na območju;

– umeščanje fotonapetostnih naprav na zelene površine je dopustno pod pogojem, da se postavijo na spremljajoče objekte (na primer paviljon, vrtna uta, nadstrešnica, toaletni prostori, prostor za shranjevanje orodja ter druge manjše stavbe), ki so namenjeni za zelene površine;

– postavitev fotonapetostnih naprav ob objektu ne sme posegati na predpisano minimalno raščeno površino gradbene parcele. Če s prostorskim izvedbenim aktom ni določen faktor raščene površine oziroma je ta manjši od predpisanega faktorja raščene površine iz te uredbe, se upoštevajo faktorji raščene površine iz Priloge te uredbe.

(2) Če prostorski izvedbeni akt ne ureja umeščanja fotonapetostnih naprav ali dopušča umeščanje fotonapetostnih naprav pod prostorskimi izvedbenimi pogoji, ki so v nasprotju s to uredbo, se za umeščanje, dovoljevanje in postavitev fotonapetostnih naprav na nepozidana stavbna zemljišča, ki so po dejanski rabi kmetijska ali gozdna zemljišča, upoštevajo ti prostorski izvedbeni pogoji:

– da gre za začasno rabo prostora,

– da se umeščajo v prostor etapno, prednostno na rob nepozidanega stavbnega zemljišča kot funkcionalno in prostorsko povezana celota,

– da se umeščajo linjsko v vrstah ob upoštevanju naravne in kakovostne grajene linije v prostoru ter so enotno oblikovane z značilnimi smermi, nakloni in členjenostjo,

– da se zagotovi prosti prehod za vzdrževanje fotonapetostnih naprav in terena,

– da so fotonapetostne naprave čim manj vidno izpostavljene in ne pomenijo višinske vedute,

– da je najnižji del fotonapetostnega modula dvignjen od raščene površine najmanj 50 cm, najvišji del fotonapetostnega modula pa ne presega višine 2,5 m, če so fotonapetostni moduli v naklonu med 15 in 90 stopinj,

– da je najnižji del fotonapetostnega modula dvignjen od raščene površine največ 1m, če so fotonapetostni moduli v naklonu med 0 in 15 stopinj,

– na stiku z območji stanovanj ter družbenih dejavnosti se zagotovijo ustrezni odmiki in zeleni pasovi,

– da postavitev fotonapetostnih naprav ne onemogoča izvedbe prostorskih ureditev, načrtovanih s prostorskim izvedbenim aktom.

(3) Če prostorski izvedbeni akt ne ureja umeščanja fotonapetostnih naprav ali dopušča umeščanje fotonapetostnih naprav pod prostorskimi izvedbenimi pogoji, ki so v nasprotju s to uredbo, se za umeščanje, dovoljevanje in postavitev fotonapetostnih naprav na nepozidana stavbna zemljišča, namenjena poslovnim dejavnostim, upoštevajo ti prostorski izvedbeni pogoji:

- da gre za začasno rabo prostora,
- da je najnižji del fotonapetostnega modula dvignjen od raščene površine najmanj 50 cm, najvišji del fotonapetostnega modula pa ne presega višine 2,5 m, če so fotonapetostni moduli v naklonu med 15 in 90 stopinj,
- da je najnižji del fotonapetostnega modula od raščene površine dvignjen za največ 1 m, če so fotonapetostni moduli v naklonu med 0 in 15 stopinj,
- da postavitve fotonapetostnih naprav ne onemogoča izvedbe prostorskih ureditev, načrtovanih s prostorskim izvedbenim aktom.

27. člen

(sprejemniki sončne energije)

(1) Če prostorski izvedbeni akt ne ureja umeščanja sprejemnikov sončne energije na obstoječe ali načrtovane objekte, se za njihovo umeščanje, dovoljevanje in postavitve smiselno upoštevajo skupna podrobnejša pravila urejanja prostora, določena v II. poglavju te uredbe, ter prostorski izvedbeni pogoji, določeni v 11., 12., 13. in 14. členu te uredbe.

(2) Pri umeščanju sprejemnikov sončne energije in kombiniranih naprav se ne upošteva prostorski izvedbeni pogoj, določen v tretjem odstavku 11. člena te uredbe.

VI. KONČNA DOLOČBA

28. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00704-42/2024

Ljubljana, dne 28. marca 2024

EVA 2023-2560-0046

Vlada Republike Slovenije

dr. Robert Golob

predsednik

Priloga: Minimalni faktorji zazidanosti, faktorji prekritih površin in faktorji raščenege terena

Namenska raba prostora	Faktor zazidanosti (FZ)	Faktor prekritih površin (FPP)	Faktor raščenege površin (FRP)
SS (eno- in dvostanovanjske stavbe)	40 %	60 %	40 %
SS (dvojček)	40 %	70 %	30 %
SS (vrstne stavbe)	50 %	80 %	20 %
SS (vila)	20 %	40 %	60 %
SS (večstanovanjske stavbe)	40 %	70 %	30 %
CU (mešane dejavnosti, z bivanjem)	60 %	80 %	20 %
CU (mešane dejavnosti, brez bivanja)	30 %	70 %	30 %
CD (izobraževanje)	30 %	65 %	35 %
CD (zdravstvo)	50 %	80 %	20 %
BD (trgovina do 1 000 m ² BTP)	50 %	70 %	30 %
BD (trgovina nad 1 000 m ² BTP)	40 %	80 %	20 %
BD (nakupovalni center)	40 %	70 %	30 %
SK, IK, BK (kmetija)	60 %	80 %	20 %
IP, IG (proizvodnja in obrt)	60 %	80 %	20 %

Legenda:

- SS – stanovanjske površine
- SK – stanovanjske površine s kmetijsko dejavnostjo
- CU – centralne površine
- CD – površine družbenih dejavnosti
- BD – površine drugih območij
- BK – površine za kmetije
- IP – površine za industrijo
- IG – površine za gospodarske poslovne cone
- IK – površine za intenzivno kmetijsko proizvodnjo

1.3 Vsebinska izhodišča

Vsebinska izhodišča za pripravo uredbe OVE so Strategija razvoja Slovenije 2030, Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050, Resolucija o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije 2050 (v nadaljnjem besedilu: ReSPR50) ter Davoška deklaracija za kakovostno kulturo gradnje.

Uredba OVE iz Strategije razvoja Slovenije 2030, ki jo je vlada sprejela 7. decembra 2017, glede ekosistemskega načina upravljanja naravnih virov, učinkovitega upravljanja voda (tudi padavinske vode), biotske raznovrstnosti ter trajnostnega upravljanja tal in ohranjanja ekosistemskih storitev tal povzema cilj 9: trajnostno upravljanje naravnih virov.

Resolucija o Dolgoročni podnebni strategiji Slovenije do leta 2050 (Uradni list RS, št. 119/21 in 44/22 – ZVO-2) predvideva, da bo:

- Slovenija leta 2050 podnebno nevtralna in proti podnebnim spremembam odporna družba na temeljih trajnostnega razvoja. Učinkovito bo ravnala z energijo in naravnimi viri, hkrati pa ohranjala visoko stopnjo konkurenčnosti nizkoogljičnega krožnega gospodarstva. Družba bo temeljila na ohranjeni naravi, krožnem gospodarstvu, obnovljivih in nizkoogljičnih virih energije, trajnostni mobilnosti in lokalno pridelani zdravi hrani;
- Slovenija prilagojena na vplive podnebnih sprememb in odporna proti njim. Slovenija bo družba, v kateri bosta kakovost in varnost življenja na visoki ravni. Izkoriščala bo priložnosti v razmerah spremenjenega podnebja.

ReSPR50 upošteva temeljne usmeritve in razvojne cilje Strategije razvoja Slovenije 2030 ter jih uresničuje. Strategija upošteva Agendo 2030 in zavezo za uravnoteženo povezovanje gospodarske, socialne in okoljske razsežnosti pri uresničevanju 17 svetovnih ciljev trajnostnega razvoja do leta 2030 ter podpira uresničevanje podnebnih ciljev v skladu s Pariškim sporazumom o podnebnih spremembah (Pariz, 2015). Tako je njen sestavni del usmerjanje prostorskega razvoja za optimalno blaženje podnebnih sprememb in prilagajanje nanje.

Za vsebino uredbe OVE je pomembna usmeritev pod točko 5.1.1, to je, povzeto, *urejanje in razvoj naselij s ciljem izboljšati snovno in energetsko učinkovitost, javni promet in trajnostno mobilnost, zmanjševati delež prekritih površin, zviševati kakovost odprtega prostora in zelenih površin ter vključiti kulturno dediščino v prenovo, pri čemer se ohranjajo prepoznavne regionalne in lokalne prostorske identitete*. Ohranjanje naselbinske in krajinske prepoznavnosti določajo podrobnejša pravila urejanja prostora. Lokalne skupnosti opredelijo prepoznavne značilnosti naselij in krajine ter jih upoštevajo pri pripravi prostorskih aktov in odlokov o urejenosti naselij in krajine ter pri usmeritvah za nove prostorske ureditve.

Davoška deklaracija za kakovostno kulturo gradnje je orodje za objektivno in celostno določanje kakovosti kulture gradnje. Kultura gradnje pomeni vsako človekovo dejavnost, ki spreminja grajeno okolje. Zajema obstoječe stavbe, vključno s spomeniki in drugimi elementi kulturne dediščine, ter načrtovanje in gradnjo sodobnih stavb, infrastrukture, javnih prostorov in krajin. Poleg arhitekturnega, inženirskega in krajinskoarhitekturnega oblikovanja ter njihove izvedbe se kultura gradnje odraža tudi v načrtovanju razvoja mest, naselij in odprte krajine.

Kultura gradnje se nanaša tako na podrobnosti izvedbe kot tudi na razvoj in preoblikovanja večjih razsežnosti ter večjega obsega, ki vključujejo tradicionalne in lokalne gradbene veščine ter inovativne tehnike. Z uporabo sistema za merjenje kakovosti kulture gradnje lahko pripomoremo k bolj kakovostnim umestitvam in postavitvam naprav OVE v prostor v okviru celovitega načina delovanja.

1.4 Sestava in vsebina

Uredbo OVE sestavlja šest poglavij, in sicer:

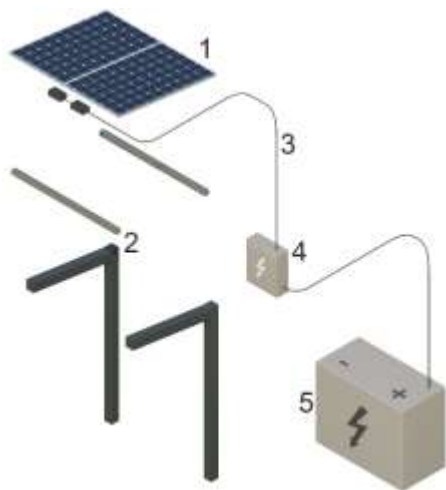
- I. Splošne določbe (vsebina, izrazi in uporaba podrobnejših pravil urejanja prostora)
- II. Skupna podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav (**skupna pravila** glede varnosti, umeščanja in območij varstvenih režimov)
- III. Podrobnejša pravila za obvezno postavitev fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov (**pogoji za obveznost postavitve** pri novogradnjah, katerih površina strehe je 1000 m² ali več, ter nova parkirišča, katerih površina je 1000 m² ali več, izjeme od obvezne postavitve)
- IV. Podrobnejša pravila za umeščanje fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja (**pogoji za dopustno postavitev** na strehe, parkirišča, območja cestnih zemljišč, železniško območje, območja objektov za proizvodnjo elektrike ter območje zaprtih odlagališč)
- V. Podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav na druge objekte in območja (**pogoji za dopustno postavitev** na strehe, parkirišča, katerih površina je manjša od 1000 m², fasade in balkone ter nepozidana stavbna zemljišča kot začasna raba)
- VI. Končna določba

2 Fotonapetostna naprava

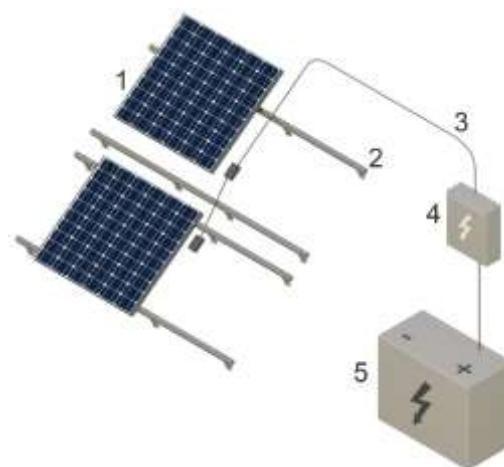
2.1 Definicija

Uredba OVE uporablja izraz fotonapetostna naprava (dopolnjena opredelitev fotonapetostne naprave po ZUNPEOVE): to je naprava, ki proizvaja električno energijo z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, z napravami za shranjevanje energije in s priključki na omrežje. Za del fotonapetostne naprave se šteje tudi podkonstrukcija, na katero so nameščeni fotonapetostni modul. Izraz fotonapetostni modul pomeni osnovni element fotonapetostne naprave v obliki plošče ali strešnika, ki je sestavljen iz niza električno povezanih celic.

Fotonapetostna naprava po opredelitvi iz uredbe OVE ni stavba, saj fotonapetostni moduli dejansko nimajo funkcije strešne obloge in niso neprepustno povezani. Kadar so fotonapetostni moduli streha (neprepustno prekritje), postane tak objekt stavba in jo je treba v skladu z uredbo URO pravilno klasificirati kot objekt, namenjen za proizvodnjo električne energije. Elektrarna in drug energetski objekt (CC-SI 23020) so tudi objekti, namenjeni za proizvodnjo energije, ki se v prostor umeščajo samostojno.

Slika 1:

Slika 2: Fotonapetostna naprava

- 1 fotonapetostni modul
- 2 podkonstrukcija
- 3 napeljava
- 4 merilno in kontrolno mesto
- 5 shranjevalnik energije

3 Podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav

3.1 Uporaba

Uredba OVE je namenjena neposredni uporabi pri dovoljevanju in postavitvi fotonapetostnih naprav, če je glede na zmogljivost naprave in vrsto gradbenega posega zanje treba pridobiti gradbeno dovoljenje ali morebitno mnenje oziroma soglasje občine ali ministrstva za izvajanje posegov v prostor. Prostorski izvedbeni pogoji (v nadaljnjem besedilu: PIP) iz te uredbe se uporabljajo tudi v vseh drugih primerih postavitve fotonapetostnih naprav, ko pridobivanje gradbenega dovoljenja ali drugega soglasja ni predvideno oziroma so s posebnimi predpisi predvidena druga morebitna dovoljenja, soglasja ali priglasitve za postavitev fotonapetostnih naprav.

Podrobnejša pravila urejanja prostora sestavljajo skupna podrobnejša pravila in podrobnejša pravila za vsako vrsto navedenih objektov oziroma območij posebej.

Podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje in postavitev fotonapetostnih naprav se uporabljajo neposredno pri dovoljevanju in izvajanju posegov v prostor ter v tem delu nadomestijo prostorski izvedbeni akt, saj je določeno, da se uporabljajo ne glede na prostorski izvedbeni akt. Tako se bodo poenotila podrobnejša pravila urejanja prostora glede umeščanja fotonapetostnih naprav na ravni celotne države. Podrobnejša pravila se morajo torej upoštevati tudi v občinah, ki v OPN nimajo določenih PIP za umeščanje tovrstnih naprav.

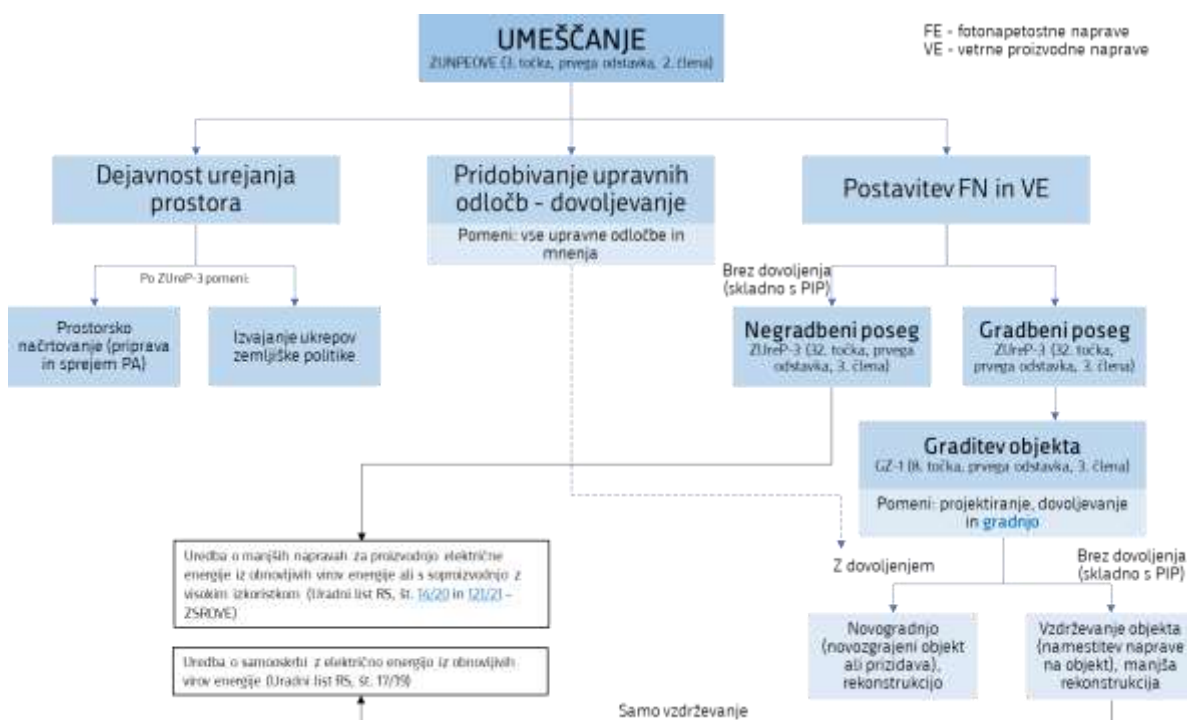
Uredba OVE določa:

- **podrobnejša pravila urejanja prostora za obvezno postavitev fotonapetostnih naprav** pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov ter izjeme od njihove obvezne postavitve – III. poglavje (novogradnja parkirišča, katerega površina je večja od 1000 m², in novogradnja objekta, katerega tlorisna površina strehe je večja od 1000 m², prizidava objektov v horizontalni in vertikalni smeri ter rekonstrukcije objektov, kadar se posega tudi v nosilno konstrukcijo strehe, katere tlorisna površina strehe je večja od 1000 m²). Pravna podlaga za izjeme je 9. člen ZUNPEOVE;
- **podrobnejša pravila urejanja prostora za dopustno umeščanje fotonapetostnih naprav** na predpisana prednostna območja – IV. poglavje (obstoječe strehe objektov, katerih tlorisna površina strehe je večja od 1000 m², in utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, katerih površina je večja od 1000 m², cestna zemljišča, železniško območje, območje objektov za proizvodnjo elektrike in območje zaprtih odlagališč). Pravna podlaga za določitev podrobnejših pravil je 8. člen ZUNPEOVE;

- **podrobnejša pravila urejanja prostora za dopustno umeščanje fotonapetostnih naprav** na druga območja in objekte – V. poglavje (strehe in parkirišča, katerih površina je manjša od 1000 m², fasade in balkoni stavb ter nepozidana stavbna zemljišča, ki so namenjena za poslovne dejavnosti). Pravna podlaga za določitev teh podrobnejših pravil je 15. člen ZUreP-3.

Uredba OVE določa predvsem oblikovalske in tehnične PIP, pri čemer upošteva celovitost izvedbe umeščanja in postavitve fotonapetostnih naprav in fotonapetostnih modulov na objekte in v prostor ter cilj spodbujanja rabe obnovljivih virov energije, predvsem energije sonca, ter hkrati ohranjanja identitete prostora (predvsem arhitekturno in urbanistično podobo naselja), pa tudi blaženje vplivov podnebnih sprememb z zagotavljanjem in načrtovanjem zelenih površin oziroma raščenenih površin, tehnoloških zelenih streh in ponovno uporabo padavinskih voda. Skupna podrobnejša pravila so podrobneje predstavljena v poglavju 3.2.

Umeščanje (*slika 1*) in postavitve fotonapetostnih naprav v prostor se glede na nazivno električno moč in mesto postavitve dopuščata na podlagi različnih predpisov ter z različnimi postopki, ki so podrobneje prikazani v *preglednici 1*. Ne glede na vrsto postopka morajo vse umestitve in postavitve fotonapetostnih naprav upoštevati PIP iz uredbe OVE ter posamezne prostorske izvedbene pogoje iz prostorskih izvedbenih aktov občin, če to določa uredba OVE.

Slika 3: Sistem umeščanja, urejanja prostora, dovoljevanja in graditve po treh zakonih (ZUNPEOVE, ZUreP-3 in GZ-1)

Preglednica 1: Sistem dovoljevanja fotonapetostnih naprav v prostoru glede na velikost (moč) naprave/objekta

Velikost OVE naprava oz. objekt	Postopek		Naprava oz. objekt	Obrazložitev (pravna podlaga)
	Prostorsko načrtovanje	Gradbeno dovoljenje		
≤ 1 MW	OPN, OPPN, Odlok o urejenosti naselij in krajine, DPN	Enostavni objekt ali vzdrževalna dela, GD ni potrebno	Naprava za samooskrbo	Uredba o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 43/22) Priključna moč naprave za samooskrbo (v kW) ne sme presegati 0,8-kratnika priključne moči odjema merilnega mesta na notranji napeljavi, na katero je ta naprava priključena. Postavitev naprav za samooskrbo mora biti v skladu s PIP in uredbo OVE.
	OPN, OPPN, Odlok o urejenosti naselij in krajine, DPN	GD ni potrebno Obrazec (ne spada pod GZ-1, ampak pod ZSROVE)	Manjša proizvodna naprava (v, na ali ob objektu)	Uredba o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20 in 121/21 – ZSROVE) Dopustne velikosti za SE: 0–1 MW in za VE: 0–50 kW Manjša proizvodna naprava se namesti na, v ali ob objekt in mora biti v skladu s pogoji iz uredbe in ne sme biti v nasprotju s PIP, uredbo OVE ter drugimi predpisi. Pridobljena morajo biti ustrezna soglasja, če to določajo področni predpisi (npr. kulturnovarstveno soglasje v primeru namestitve na stavbah in na območjih kulturne dediščine).
	OPN, OPPN, Odlok o urejenosti naselij in krajine, DPN	GD	Objekt – elektrarna (ki ni v, na ali ob objektu in ima lastnosti objekta)	Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP): 2. člen: objekti morajo biti v skladu s prostorskimi izvedbenimi akti in predpisi o urejanju prostora 3. člen, 25. točka: objekt je s tlemi povezana stavba ali gradbeni inženirski objekt, narejen iz gradbenih proizvodov, proizvodov in naravnih materialov, skupaj z vgrajenimi inštalacijami in tehnološkimi napravami, ki jih objekt potrebuje za svoje delovanje Spadajo med manj zahtevne objekte (Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)), Priloga 1: Klasifikacija objektov: 23021 – SE elektrarna do 1 MW je manj zahtevni objekt (VE elektrarna do 5 MW je manj zahtevni objekt) Za pridobitev GD je potrebna podlaga v občinskem prostorskem aktu (OPN ali OPPN) oziroma podrobnejših pravilih urejanja prostora

1–10 MW	OPN, OPPN	GD	Objekt	(1 MW SE potrebuje približno 1 ha površine.) Spadajo med zahtevne objekte (Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)), Priloga 1: Klasifikacija objektov: SE: 23021 – nad 1 MW je zahtevni objekt (VE: električna moč na pragu nad 5 MW) Za pridobitev GD je potrebna podlaga v občinskem prostorskem aktu (OPN ali OPPN), kar pomeni, da objekti ne smejo biti v nasprotju s prostorskimi predpisi, torej mora imeti OPN ali OPPN določeno ustrezno namensko rabo prostora – NRP (načeloma in priporočljivo glede na namen se določi območje energetske infrastrukture – E), ter izpolnjevati morajo prostorske izvedbene pogoje – PIP, ki dopuščajo umestitev SE in VE v prostor. Za pridobitev GD je potrebna skladnost FN z uredbo OVE. Če OPN nima določene NRP in predpisanih PIP za umeščanje SE in VE, se umestitev načrtuje z OPPN za proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije v skladu s 131. členom ZUreP-3.
≥ 10 MW	DPN ali UNV	GD/ID ali CD	Objekt	ZUreP-3, 53. člen, 2. točka: elektrarne z nazivno električno močjo najmanj 10 MW so prostorske ureditve državnega pomena Postopek: DPN (+ GD/ID) ali UNV + CD Za pridobitev GD je potrebna skladnost FN z uredbo OVE.

3.2 Skupna podrobnejša pravila

Skupna podrobnejša pravila določajo:

1. varnost rabe in vzdrževanja, varstvo pred požarom in udarom strele, zavarovanje pred nepooblaščenimi osebami ter svetlobnim onesnaževanjem,
2. umeščanje glede na smer neba, prilagajanje kakovostnim grajenim in naravnim prvinam, vplive na raščeno površino ter kakovost uporabljenih materialov,
3. varstvene režime, med katerimi varnost v prometu pomeni varnost v vseh vrstah prometa (cestnem, železniškem, morskem, rečnem in zračnem prometu).

3.2.1 Varnost rabe in vzdrževanja, varstvo pred požarom in udarom strele, zavarovanje pred nepooblaščenimi osebami ter svetlobnim onesnaževanjem

Umeščanje FN na objekte (stavbe, parkirišča in drugi objekti) in zemljišča se načrtuje tako, da so omogočeni dostop, vzdrževanje FN ter njihovo varovanje pred nepooblaščenimi osebami oziroma drugimi možnimi nastanki škode.

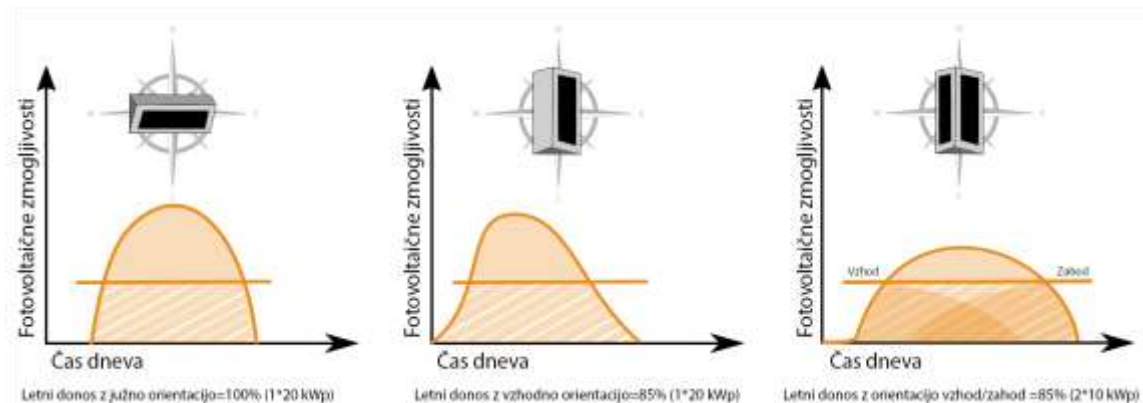
Pri načrtovanju je treba upoštevati predpise s področja gradbene zakonodaje, predvsem bistvene zahteve (gradbenotehnične lastnosti), ki jih morajo izpolnjevati objekti (in naprave) za zagotavljanje njihove varne in učinkovite uporabe. Pri načrtovanju zaščite pred udari strele oziroma drugih varovalnih ukrepov za zaščito pred električnim udarom se uporabijo:

- Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1),
- Tehnična smernica TSG-N-002: 2021 Nizkonapetostne električne inštalacije,
- Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1),
- Tehnična smernica TSG-N-003: 2021 Zaščita pred delovanjem strele

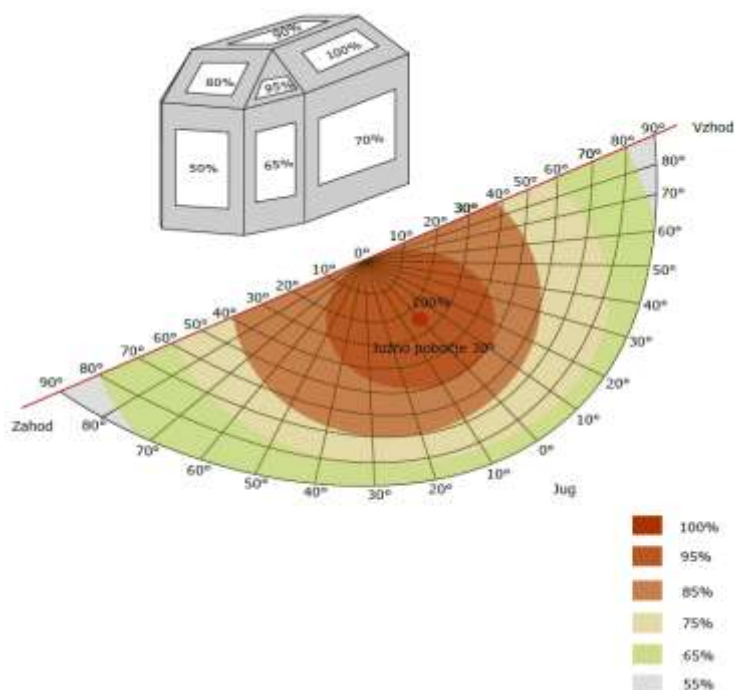
Poleg tega se pri umeščanju, delovanju, vzdrževanju in odstranitvi fotonapetostnih naprav upoštevajo navodila in priporočila proizvajalca za njihovo postavitve.

FN se v prostor umeščajo tako, da se čim manj bleščijo, saj bi se sicer lahko zmanjšala kakovost bivanja, povzročilo motenje delovnih procesov ali zmanjšala varnost v prometu. Za preprečevanje morebitne neustrezne umestitve se priporoča izdelava strokovne podlage.

3.2.2 Umeščanje glede na smer neba, prilagajanje kakovostnim grajenim in naravnim prvinam, vplive na raščeni teren ter kakovost uporabljenih materialov

Slika 4: Prikaz primernih strešin glede na orientiranost strehe in osončenost

Slika 5: Prikaz primerne osončenosti posameznih površin glede na naklon

3.2.3 Varstveni režimi

3.2.3.1 Področje varstva kulturne dediščine

Kadar ni mogoče poiskati ustreznih rešitev za umeščanje sistemov OVE zunaj območij kulturne dediščine, se presojajo možni negativni vplivi posegov na kulturno dediščino. Pri tem je poleg splošnih in podrobnih varstvenih usmeritev za posamezne zvrsti kulturne dediščine treba upoštevati tudi podatke o kulturni dediščini in pravnih režimih varstva (eVRD), ki so dostopni na spletni strani MK: <https://geohub.gov.si/ghapp/giskd/>.

Priporočila so povzeta po Smernicah za umeščanje sistemov OVE na stavbe in območja kulturne dediščine:

https://www.zvkds.si/wp-content/uploads/2024/03/vestnik_31_smernice_web.pdf.

Pred namestitvijo fotonapetostnih naprav se upoštevajo te usmeritve:

- Izvesti je treba osnovni tehnični pregled stavbe zaradi preverjanja izpolnjevanja minimalnih standardov in posegov, ki bodo potrebni za varno postavitev FN.
- Preveriti je treba bistvene zahteve za posamezne konstrukcijske elemente, na katere se lahko pritrdi FN. Pri izbiri fotonapetostnih modulov, dimenzioniranju polj in podkonstrukciji je treba upoštevati dodatne obtežbe, ki so posledica vremenskih ali človeških dejavnikov ter rednega vzdrževanja FN. Podatki o tem morajo biti vključeni v statično presojo.
- Pri postavitvi FN na obstoječo stavbo je treba upoštevati veljavni koncept požarne zaščite in izhodišče, saj se požarna varnost v stavbi ne sme zmanjšati. Glede na vrsto FN so posebne zahteve in priporočila podani v elaboratu Smernica o požarni varnosti sončnih elektrarn.
- Z namenom ohranitve ravni požarne varnosti v naselju ali delu naselja se morajo upoštevati pravila varne rabe javnega odprtega prostora.

- Izdelati je treba oceno tveganja pred udarom strele in na njeni podlagi določiti ustrezen ukrep za zaščito pred strelo. Stavbe, ki so evidentirane kot kulturna dediščina, imajo zahtevne strelovodne inštalacije, kot to izhaja iz priloge 1 k Pravilniku o zaščiti stavb pred delovanjem strele.
- Nameščanje oznak o FN na vizualno izpostavljene dele stavb ali druge kulturne dediščine ni sprejemljivo.
- Z namestitvijo fotonapetostnih modulov ali vgradnjo integriranih modulov mora biti zagotovljena varnost pred zdrsom večjih količin snega s streh.
- Pridobiti je treba kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje skladno z ZVKD-1.

Pri umeščanju VE in večjih SE v prostor zunaj varovanih območij kulturne dediščine je treba upoštevati tudi daljinski vpliv VE na kulturno dediščino.

Predlagamo, da so VE in večje SE umeščene na oddaljenosti, ki omogoča, da so v zavarovanem prostoru manj zaznavne in ne motijo prepoznavnih vedut na kulturno dediščino ali z nje ter da ne povzročajo negativnega vpliva na prepoznavno prostorsko pojavnost.

Postavitev FN in drugih sistemov OVE ni dopustna:

- kadar poseganje v historično kritino in konstrukcijo povzroča nepovratne izgube varovanih sestavin,
- kadar se z dodatno obremenitvijo posega v obstoječo konstrukcijo objekta, kar dokazuje gradbenotehnična analiza,
- kadar posegi negativno vplivajo na peto fasado varovanega območja mestnega, trškega ali vaškega jedra, ki ima izrazit vizualni poudarek,
- kadar se s posegi v homogen prostor s prepoznavnimi značilnostmi in prostorsko kompozicijo vnašajo vizualno nezačilne prvine novih oblik, barv, gradiv in členitev,
- kadar umestitev na tleh dvorišča, vrta, parka ali drugih javnih in zasebnih površin povzroča negativni poseg v zemeljske plasti, strukturo, urbanistično ureditev in značaj mestnega, trškega ali vaškega jedra,
- kadar poseg negativno vpliva na veduto posamezne enote dediščine z izpostavljeno lokacijo, vidno z javnih površin, oziroma pomembno negativno vpliva na veduto, zaznavno z dediščine,
- kadar sistemi SE in VE na varovanih območjih kulturne krajine ali v vplivnih območjih ustvarjajo vtis volumnov in neustrezno izstopajo iz prostora,
- kadar sistemi SE in VE na arheoloških najdiščih posegajo v arheološke ostaline.

Slike 6–9: Poseganje v historično kritino in strešno konstrukcijo lahko povzroča nepovratne izgube varovanih sestavin (foto T. Hohnec)

Za vse zvrsti kulturne dediščine veljajo te splošne varstvene usmeritve:

- Spodbuja se uporaba kulturne dediščine na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzročata izgube njenih varovanih sestavin in kulturnih lastnosti.
- Spodbuja se vzdržni razvoj kulturne dediščine, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev kulturne dediščine za prihodnje generacije.
- Spodbujajo se dejavnosti in ravnanja, ki ohranjajo kulturne, družbene, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene kulturne dediščine.
- Ohranjajo se lastnosti, posebna narava in družbeni pomen kulturne dediščine ter njene materialne substance.
- Dovoljeni so posegi v kulturno dediščino, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njene varovane sestavine.
- Dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev kulturne dediščine ob spoštovanju njene posebne narave in družbenega pomena.
- Na območjih kulturne dediščine se varujejo tudi zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

Podrobne usmeritve varstva kulturne dediščine za umeščanje sistemov obnovljivih virov energije

Za umeščanje sistemov OVE se poleg splošnih varstvenih usmeritev za posamezne zvrsti kulturne dediščine upoštevajo tudi podatki o kulturni dediščini in pravnih režimih varstva, ki so dostopni na spletni strani MK: <https://geohub.gov.si/ghapp/giskd/>.

Podrobne usmeritve v tem poglavju se upoštevajo glede na vrsto, obseg in lokacijo posega ter glede na njegov vpliv na posamezno zvrst ali več zvrsti kulturne dediščine. Usmeritve so podane za posamezne zvrsti kulturne dediščine s prilagojenimi vsebinskimi sklopi.

Poudarek je na obravnavi posamezne zvrsti kulturne dediščine, njene posebne narave in pomena ohranjanja varovanih sestavin, zlasti na občutljivosti lokacije in vizualni izpostavljenosti.

Upoštevati je treba tudi integriteto kulturne dediščine in ukrepe s področja varne uporabe stavb. Pri umeščanju sistemov OVE na stavbe in območja kulturne dediščine je ne glede na vsebino podrobnih usmeritev treba upoštevati tudi varstveni status kulturne dediščine, bodisi kulturne dediščine, SLP ali SDP, bodisi spomenika z znakom evropske dediščine ali svetovne dediščine Unesca. Pomembnejši je status, bolj so omejene možnosti umeščanja OVE.

Stavbna dediščina

Stavbna dediščina je zaradi sorodnih varovanih sestavin združena s stavbami iz zvrsti stavbe s parki in vrtovi, spominski objekti in kraji ter drugi objekti in naprave. Mednje spadajo gospodarske/proizvodne, javne, poslovne in stanovanjske stavbe, ki spadajo v okvir profanih stavb, ter sakralne stavbe, ki so zlasti namenjene za bogoslužje, profane stavbe s parki ali vrtovi (dvorec s parkom ali vrtom, grad s parkom ali vrtom, zdravilišče) in sakralne stavbe s parki ali vrtovi (kartuzijanski samostan z vrtom, cistercijanski samostan z vrtom in podobno).

Med spominske objekte in kraje spadajo domovi pomembnih osebnosti, znamenja in kapelice, grobnice, mrliške vežice, kostnice, preprosti vojaški objekti (partizanska taborišča in bolnišnice, kraji spominjanja na človekovo poselitev ali dejavnost, kot so opuščene vasi, in podobno).

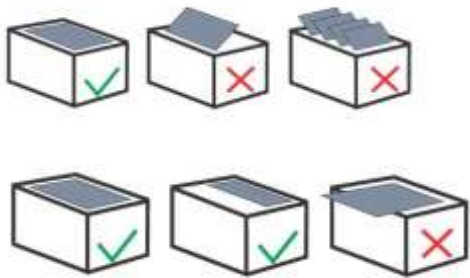
Med druge objekte in naprave spadajo industrijski/gospodarski objekti, kot so kamnolomi, rudniki, črpališča, vodni stolpi, žičnice, kulturni in vadbeni objekti – bazeni, drsališča, hipodromi, letna gledališča, stadioni, opazovalnice, razgledni stolpi, svetilniki in podobno.

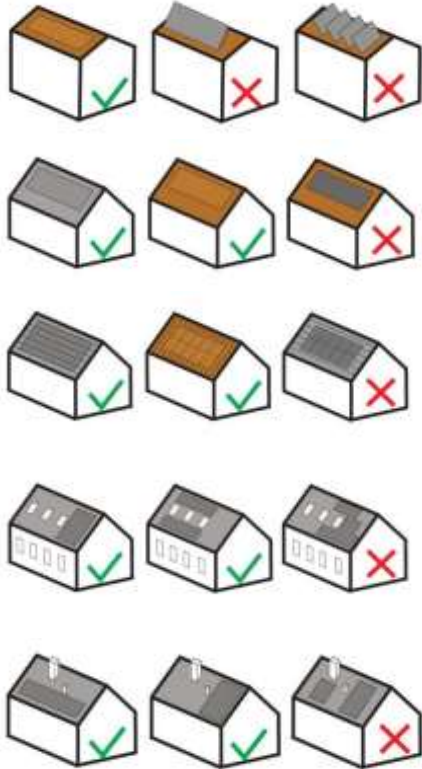
▪ Usmeritve za umeščanje sistemov sončne energije

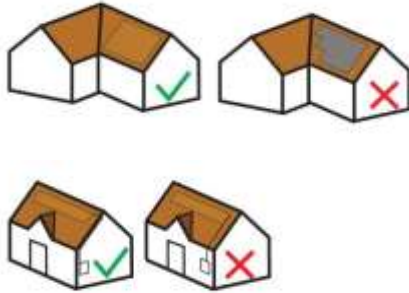
Za preprečitev negativnih vizualnih vplivov se pri načrtovanju namestitve upoštevajo te usmeritve:

- fotonapetostni moduli, vključno s spremljevalno infrastrukturo, naj bodo nameščeni na vizualno manj izpostavljenih delih stavb, zunaj značilnih pogledov na stavbo in neopazno z javnih površin,
- fotonapetostni moduli naj se umeščajo v začeljih stavb,
- vgradnja sistemov naj bo skladna z obstoječo morfologijo objekta in naj ne ustvarja dodatnih senc,
- zgodovinska, izvirna substanca dediščine naj v največji možni meri ostane nedotaknjena, morebitni posegi pa naj bodo reverzibilni.

Nameščanje na vizualno izpostavljenih lokacijah

A. Ravne strehe	
- Fotonapetostni moduli naj se nameščajo v naklonu strešine, postavljanje modulov pod drugačnim naklonom od osnovnega ni sprejemljivo. - Na strehah, ki niso krite s strešniki, so fotonapetostni moduli lahko nameščeni kot enovita površina, ki v celoti prekriva streho, ali so integrirani. - Fotonapetostni moduli naj bodo odmaknjeni od roba strehe oziroma napušča/venca vsaj za višino strešnega venca in ne manj kot 1 m, tam, kjer streha ni zavarovana z atiko, polno ograjo ali podobnim, vsaj za dvakratnik višine podkonstrukcije. - Priporočljiva je simetrična/geometrijsko pravilna razporejenost fotonapetostnih modulov glede na obliko strehe oziroma v rastru, ki posnema način polaganja kritine (npr. pločevinaste strehe). - Barva fotonapetostnih modulov in okvirjev mora biti usklajena z barvo strešne kritine v okolici.	

B. Strehe z nakloni	
- Pri nameščanju fotonapetostnih modulov je treba ohraniti značaj strehe in zagotoviti kompozicijsko skladnost z drugimi strešnimi prvinami (dimniki, strešna okna ipd.). - Izogibati se je treba različnim večkotnim in lomljenim oblikam in usmeritvam ter razdelitvi modulov na več manjših površin po strehi. - Pri strehah, kritih s tradicionalnimi kritinami (bobrovec, zareznik, korec, eternit ipd.), naj se na vizualno izpostavljenih delih ohranjata 2/3 strešine prekriti s strešniki. - Fotonapetostni moduli naj ne segajo čez robove strešine, kap oziroma stranski rob strehe in ne smejo biti postavljeni pravokotno na strešino. - Oblika površine nameščenih fotonapetostnih modulov naj bo pravokotna (štiristrana) ter simetrično razporejena po strehi oziroma z enakimi odmiki od strešnih robov. Pri obnovi strešne kritine je priporočljiva integrirana vgradnja modulov. - Barva fotonapetostnih modulov, osnovne konstrukcije in okvirjev mora biti enaka barvi kritine z matirano strukturo modulov.	

– Priporočljiva je uporaba modulov v obliki strešnikov/kritine. – Priporočljiva je simetrična/geometrijsko pravilna razporejenost modulov glede na obliko strehe oziroma v rastru, ki posnema način polaganja kritine (npr. opečnati zareznik ipd.). – Pri uporabi modulov druge barve je sprejemljiva namestitev modulov v višini približno 1 m v horizontalni liniji.	
---	--

Naselbinska dediščina

Naselbinska dediščina zajema različne prostore poselitve z geografskimi, zgodovinskimi in drugimi posebnostmi. Obsega vaška, trška in mestna naselja različnih tipov in zasnove ter njihove dele s pripadajočim zemljiščem.

▪ Usmeritve za sisteme sončne energije

Poseg je treba presojati predvsem glede na vizualno izpostavljenost lokacije z javnih površin, varovanje pete fasade z značilno kritino in poseganje v strukturo naselja ali njegovega dela.

Potrebna je izdelava t. i. solarnih katastrov, na podlagi katerih bi natančneje opredelili lokacije možnega umeščanja fotonapetostnih naprav na stavbe na območjih naselbinske dediščine. Solarni katastri bi morali poleg uvodnih analiz vsebovati usmeritve za izvedbo na izbranem območju in tudi omilitvene ukrepe glede na že postavljene naprave.

Predlog vsebinske strukture solarnih katastrov kulturne dediščine z grafiko:

- analiza obstoječega stanja varovanega območja in varovanih sestavin naselja,
- opredelitev vedut na naselje in iz naselja ter izpostavljenih lokacij (vizur) znotraj naselja, z javnih površin (stojišča),
- opredelitev višinskega gabarita in njegove vidne izpostavljenosti od daleč in z javnih površin,
- opredelitev vrste stavb in tipoloških značilnosti,
- opredelitev varovanih sestavin naselja in streh,
- opredelitev možnih lokacij nameščanja fotonapetostnih naprav.

Za preprečitev negativnega vizualnega vpliva se pri načrtovanju umestitve upoštevajo te usmeritve:

- upošteva naj se urbanistična struktura naselbinske dediščine,
- ohranjajo naj se kakovostni pogledi na naselje ali njihove dele ter na silhuete,
- prednost naj se daje namestitvi na strehe gospodarskih in drugih sekundarnih stavb ter javnih stavb, ki nimajo statusa kulturne dediščine,
- prednost naj se daje ustanavljanju energetskih skupnosti, če je mogoče, zunaj varovanih območij naselbinske dediščine.

Umeščanje v lokacijah v naselbinski dediščini:

- FN naj se nameščajo zunaj izpostavljenih pogledov v naselju ali na silhueto naselja,
- spremljevalna infrastruktura, kot so hranilniki in drugi deli sistemov, naj bo vgrajena v objektih oziroma na neizpostavljenih delih objekta v naselju,
- barva modulov, osnovne konstrukcije in okvirjev naj bo prilagojena barvi okolja z matirano strukturo modulov,
- ohranja naj se primarna raba zemljišč.

Za preprečitev negativnega vpliva na celovitost naselbinske dediščine se pri načrtovanju umestitve upoštevajo te usmeritve:

- upošteva naj se tradicionalna struktura naselbinskih jeder,
- ohranjata naj se materialnost in funkcionalnost tudi tistih delov naselja, ki niso vidno izpostavljeni, npr. dvorišča, vrtovi, atriji,
- ohranja naj se določena nezazidljivost površin oziroma gradbena disciplina,
- ohranja naj se prostorska celovitost naselbinske dediščine.

3.2.3.2 Področje letalskega prometa

Posebna pozornost je namenjena umeščanju fotonapetostnih naprav v vplivnem območju letališča, kjer je umeščanje fotonapetostnih naprav dopustno ob pridobitvi pozitivnega mnenja v skladu s predpisi, ki urejajo varnost zračnega prometa. NUP lahko v skladu s predpisi, ki urejajo varnost zračnega prometa, predpiše obvezno izdelavo strokovne študije za proučitev vpliva odboja svetlobe oziroma sončnega odseva od fotonapetostnih modulov na zračni promet na letališču. Umestitev je dopustna le pod pogojem, da iz strokovne študije nedvoumno izhaja, da fotonapetostne naprave ne pomenijo motnje za zračni promet. Obveznost izdelave strokovne študije v svojem mnenju določi javna agencija za civilno letalstvo.

3.2.3.3 Področje železniškega prometa

Pogoji za vse posege in gradnje v varovalnem pasu določa Zakon o varnosti v železniškem prometu (Uradni list RS, št. 30/18 in 54/21), podrobnejše pogoje določa Navodilo o pogojih za gradnjo in posege v progovni in varovalni progovni pas javne železniške infrastrukture 925-DN30, za sam postopek izvedbe projekta pa se smiselno uporablja opis procesa Varno načrtovanje javne železniške infrastrukture 925P17 (dostopno na strani <https://infrastruktura.sz.si>). Našteti akti med drugim določajo:

Splošni pogoji

Progovni pas

- (1) Progovni pas je prostor med osema skrajnih tirov proge, razširjen na vsako stran od osi skrajnih tirov za 6 m v naselju oziroma 8 m zunaj naselja, ter prostor nad ravnino tirnic do višine 10 m in prostor pod ravnino tirnic do globine 30 m. Če progo prečka daljnovod nazivne napetosti 220 kV, se višina prostora nad ravnino tirnic poveča na 12,75 m, če progo prečka daljnovod nazivne napetosti 400 kV, pa na 14 m.
- (2) V progovnem pasu se smejo opravljati le dela in graditi le objekti, napeljave in naprave, ki so potrebni za delovanje in vzdrževanje železniškega sistema.

- (3) Ne glede na prejšnji odstavek se smejo ob predhodni pridobitvi projektnih pogojev in s soglasjem upravljavca v progovnem pasu izjemoma graditi tudi drugi objekti in naprave, povezani s prevozom potnikov, nakladanjem ali razkladanjem blaga, v skladu s tem zakonom napeljevati cevovodi, energetski in komunikacijski vodi, graditi javne ali nekategorizirane ceste, kolesarske poti, servisne prometne površine ter dostopne servisne poti oziroma ceste do železniške proge oziroma do elementov zaradi vzdrževanja proge (v nadaljnjem besedilu: cesta), pod pogojem, da se prosti profil ceste in svetli profil proge ne dotikata ter je med njima mogoče postaviti naprave, ki so nujne za varen železniški in cestni promet. Pred pridobitvijo projektnih pogojev in soglasja upravljavca morata investitor in upravljavec ceste pridobiti poročilo o preveritvi varnosti prometa. Poročilo pripravi presojevalec varnosti cest v skladu s predpisom, ki ureja preverjanje varnosti cestne infrastrukture in usposabljanje presojevalcev varnosti cest. Poročilo investitor z vlogo za pridobitev projektnih pogojev in soglasja pošlje upravljavcu. Če presojevalec predpiše potrebne varnostne ukrepe, jih morata upravljavec in investitor vključiti v svoje projektne pogoje.

Varovalni progovni pas

- (1) Varovalni progovni pas je 100 m širok zemljiški pas, ki poteka od meje progovnega pasu na obeh straneh proge.
- (2) V varovalnem progovnem pasu se smejo na podlagi predhodnega mnenja upravljavca graditi objekti ter postavljati napeljave in naprave ali saditi drevje le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od proge, odvisno od njihove vrste in namena, ob ukrepih, ki zagotavljajo varnost ljudi in prometa.
- (3) V varovalnem progovnem pasu se ne smejo opravljati dela, ki bi lahko poškodovala progo ali zmanjšala stabilnost terena (npr. drsenje terena ali usadi, hidrografske spremembe) ali kakor koli drugače ogrožala ali ovirala železniški promet. Prav tako se v varovalnem progovnem pasu ne smejo postavljati kakršne koli naprave ali objekti, ki z barvo, obliko, svetlobo ali kako drugače ovirajo vidljivost signalov ali lahko glede pomena signalov spravijo v zmotu OVKN.
- (4) Kadar je zaradi posebno težkih terenskih razmer ali drugih posebej utemeljenih razlogov gradnja objektov ali postavljanje naprav na predpisani oddaljenosti od proge tehnično težavna in ekonomsko neupravičena, se ti objekti in naprave izjemoma lahko gradijo oziroma postavljajo v varovalnem progovnem pasu na razdalji, manjši od predpisane, če se izvedejo potrebni ukrepi, s katerimi se zagotovi enaka stopnja varnosti železniškega prometa, kot jo zagotavlja gradnja oziroma postavljanje objektov ali naprav na predpisani oddaljenosti od proge. Odstopanje od predpisanih pogojev mora biti posebej utemeljeno in zanj pridobljeno mnenje upravljavca ali upravljavca industrijskega tira.

Gradnja v progovnem in varovalnem progovnem pasu

V progovnem in varovalnem progovnem pasu ob železniških tirih JŽI je dovoljeno graditi objekte, napeljave, naprave, ograje, saditi drevje ipd. na oddaljenosti od osi najbližjega železniškega tira, določeni s tem navodilom ter zakonom, ki ureja varnost v železniškem prometu, in zakonom, ki ureja železniški promet. Odmik od osi najbližjega železniškega tira se, ob uporabi ukrepov, s katerimi se zagotavlja varnost in urejenost železniškega prometa, varnost ljudi in premoženja, določa glede na njihovo vrsto in namen.

Če je zaradi posebno težkih terenskih razmer tehnično težavno ali ekonomsko neupravičeno graditi objekte in postavljati naprave na oddaljenosti, določeni s tem navodilom, in če se ti objekti gradijo oziroma postavljajo v sklopu že obstoječih industrijskih ali drugih objektov oziroma naprav, morajo biti v prostorskih izvedbenih načrtih odstopanja od določb tega navodila posebej utemeljena in zanje mora biti pridobljeno soglasje Ministrstva za infrastrukturo oziroma nosilca urejanja prostora.

Vsako načrtovanje novih objektov in posegov v progovnem in varovalnem progovnem pasu železniških tirov JŽI mora biti usklajeno s projekti predvidenih in načrtovanih obnov ter nadgradenj JŽI. Upoštevati mora tudi vse prostorske izvedbene akte in predvidene prostorske akte s področja JŽI.

Za načrtovanje novih objektov in posegov znotraj območja državnih izvedbenih prostorskih aktov ali območja predvidenih in načrtovanih obnov ter nadgradenj JŽI je treba pridobiti mnenje investitorja v JŽI o sprejemljivosti gradnje, skladno z Zakonom o železniškem prometu. SŽ-Infrastruktura, d. o. o. – 925-DN30 Navodilo o pogojih za gradnjo in posege v progovni in varovalni progovni pas javne železniške infrastrukture. Izjemo (manjši odmiki ipd.) od pravil, določenih s tem navodilom, odobri upravljavec le, če je iz predložene dokumentacije razvidno, da nameravana gradnja oziroma poseg ne vpliva na varnost in urejenost železniškega prometa, uporaba in vzdrževanje grajenega objekta ali poseg pa ne bosta povzročala negativnih vplivov na varnost in urejenost železniškega prometa. Predložena dokumentacija mora vsebovati oceno tveganja.

Ocena tveganja

Oceno tveganja predloži investitor, izdelana mora biti v skladu s Procesom 925 – P16 in njegovo prilogo 925 – Z02. Ocena tveganja mora izkazovati morebitne vplive grajenega objekta na varnost in urejenost železniškega prometa, tako ob gradnji objekta kot nadaljnji redni uporabi in ob vseh vzdrževalnih delih na objektu. V oceni tveganja morajo biti predpisani vsi ukrepi in omejitve z namenom zagotavljanja največje možne varnosti in urejenosti železniškega prometa. Ocena tveganja mora biti sestavni del projektne dokumentacije, ki jo investitor vloži za pridobitev projektnih pogojev ali mnenja upravljavca. Ocena tveganja mora jasno izkazovati, da načrtovani grajeni objekt, ob upoštevanju vseh predpisanih ukrepov in omejitev pri gradnji, uporabi in vzdrževanju, ne bo imel negativnih vplivov na varnost in urejenost železniškega prometa.

Podrobnejši pogoji

Postavitev fotonapetostnih naprav se lahko izvede po postopku izvajanja vzdrževalnih del v javno korist v sklopu gradnje, nadgradnje in obnove JŽI, vendar pa morajo biti pred tem pridobljene stvarne pravice za postavitev teh naprav na nepremičninah.

Pogodbe o ustanovitvi služnosti ali stavbne pravice za namen postavitve fotonapetostne naprave z uporabnikom sklepa upravljavec.

Dela lahko izvajajo samo strokovno usposobljeni izvajalci, uporabljeni morajo biti kakovostni materiali, odporni proti vremenskim vplivom, UV-sevanju, koroziji in podobno, da se preprečujejo negativni vplivi ali morebitne poškodbe JŽI, osebja SŽ oziroma udeležencev v prometu iz naslova nestrokovne montaže ali nekakovostnih materialov v času obratovanja, morebitnih nesreč ali zaostrenih vremenskih razmer.

Privzeti morajo biti ukrepi za preprečitev oziroma omilitev škodljivih vplivov proge in prometa na fotovoltaične naprave in njihovo delovanje (emisije iz prometa, blodeči tokovi ipd.).

Investitor mora fotonapetostno elektrarno redno vzdrževati skladno z veljavnimi predpisi in navodili proizvajalcev opreme. O vzdrževalnih delih in stanju fotonapetostne elektrarne mora investitor redno obveščati upravljavca JŽI.

V primeru ugotovitve poslabšanja varnosti železniškega prometa ali negativnega vpliva na JŽI si Javna agencija za železniški promet Republike Slovenije (AŽP) in Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo (IRSI) pridržujeta pravico uvedbe dodatnih ukrepov za izboljšanje prometne varnosti, lahko pa tudi zahtevata odstranitev objekta.

Investitor je dolžan takoj oziroma najkasneje v roku 30 dni od dneva prejema zahteve AŽP in IRSI odstraniti objekt z varovalnega pasu proge in vzpostaviti prvotno stanje brez odškodnine:

- če je to potrebno iz varnostnih interesov, zaradi poslabšanja prometne varnosti in negativnega vpliva na JŽI,
- če se ugotovi, da je objekt postavljen v nasprotju s predpisi,
- če se ugotovi, da je objekt postavljen v nasprotju s pogoji izdanega soglasja,
- če to zahtevajo gradbeni ukrepi pri izvajanju del v zvezi z izboljšanjem stanja JŽI.

Če investitor v navedenem roku po prejemu zahteve AŽP ali IRSI objekta ne odstrani oziroma ne vzpostavi prvotnega stanja, ukrepata skladno s svojimi pristojnostmi.

Fotonapetostna naprava mora biti po iztečeni življenjski dobi ali ob drugih razlogih za prekinitev delovanja odstranjena v skladu s predpisi s področja varovanja okolja in v breme investitorja.

Vsa medsebojna razmerja med lastnikom zemljišča, upravljavcem JŽI in investitorjem se uredijo s pogodbo, s katero se uredijo medsebojne finančne in druge obveznosti.

3.2.3.4 Področje cestnega prometa

Pri cestnem prometu je treba upoštevati 11.a in 77. člen Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE).

3.3 Podrobnejša pravila za obvezno postavitve fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov – strehe in parkirišča

Podrobnejša pravila za obvezno postavitve fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov (strehe in parkirišča) določajo obvezno postavitve, posamezne izjeme od obvezne postavitve, PIP za umeščanje na strehe in parkirišča ter dodatne PIP za umeščanje na strehe in parkirišča. Razlikovati je treba obvezno umeščanje fotonapetostnih naprav na objekte, ki se gradijo na novo, se prizidujejo ali rekonstruirajo (III. poglavje), kot so določeni v prvem odstavku 8. člena te uredbe, ter dopustno umeščanje fotonapetostnih naprav na obstoječe objekte (strehe in parkirišča), ki so na predpisanih prednostnih območjih (IV. poglavje).

Pri novogradnji, prizidavi in rekonstrukciji objektov (predvsem poševne strehe) se proces umeščanja fotonapetostne naprave začne že v fazi načrtovanja, zato je mogoče doseči enako orientacijo, usmeritev, naklon in simetrično razporeditev. Umestitev fotonapetostnih naprav je treba načrtovati že v začetni fazi, saj streha stavbe vpliva na celotni videz (je peta fasada stavbe).

Pri umeščanju fotonapetostnih naprav na obstoječe objekte se orientacija, usmeritev in simetričnost dosegajo v najbolj optimalnem obsegu.

Na predpisanih prednostnih območjih (IV. poglavje) je umeščanje urejeno za obstoječe stavbe in novogradnje. Za novogradnje na predpisanih območjih veljajo enaki PIP iz uredbe OVE kot za novogradnje (III. poglavje).

Posamezni PIP glede umeščanja in postavitve fotonapetostnih naprav ali fotonapetostnih modulov na objekte in strešne površine so v nadaljevanju prikazani tekstualno in grafično.

- Fotonapetostni moduli se umeščajo na streho enotno, v sklenjeno površino enakih fotonapetostnih naprav. Pri umestitvi fotonapetostnih modulov je treba upoštevati obliko strešne površine. Izogibati se je treba različnim oblikam, usmeritvam ter razdelitvi fotonapetostnih modulov na več manjših neenakomerno razporejenih in oblikovanih površin po strehi.

Slika 10: Primeri ustrezne (levi prikaz) in neustrezne (desni prikaz) postavitve fotonapetostnih modulov na streho

- Velikost in lega fotonapetostnih modulov morata biti v usklajenem razmerju do celotne površine strehe, tako da moduli pokrijejo celotno površino strehe oziroma so oblikovani na delu strešne površine. Barva fotonapetostnih modulov ne sme biti kričeča in mora biti usklajena z zunanjo podobo objekta (fasada, streha) in objekti v neposredni okolici. Barva konstrukcije fotonapetostnih modulov naj bo v barvi strešne kritine, sivi, srebrni ali črni barvi.

Slika 11: Primeri postavitve in barvne usklajenosti oziroma neusklajenosti fotonapetostnih modulov s kritino. Prva in druga slika sta primer dobre prakse, medtem ko je tretja slika primer neustrezne kombinacije barv modulov, konstrukcije in strešne kritine.

- Pri umestitvi fotonapetostnih modulov na poševne strehe in druge poševne površine je treba ustrezno namestiti snegolove.

Slika 12: Primer namestitve snegolovov na streho

- Fotonapetostni moduli ne smejo segati čez rob strešne površine, ki jo glede na obliko strehe omejujejo venec, sleme, napušč oziroma stranski rob strehe.

Slika 13: Primer neustrezne postavitve fotonapetostnih modulov na streho, saj so višji od slemena

- Fotonapetostni moduli se namestijo na streho z nosilci ali drugimi elementi ali so vgradni del strešne kritine.

Slika 14: Primer postavitve fotonapetostnega modula na streho z nosilci (levo) in vgrajeni fotonapetostni modul kot del strešne kritine (desno)

- Fotonapetostni moduli se namestijo na streho z nosilci ali drugimi elementi ali so vgradni del strešne kritine.

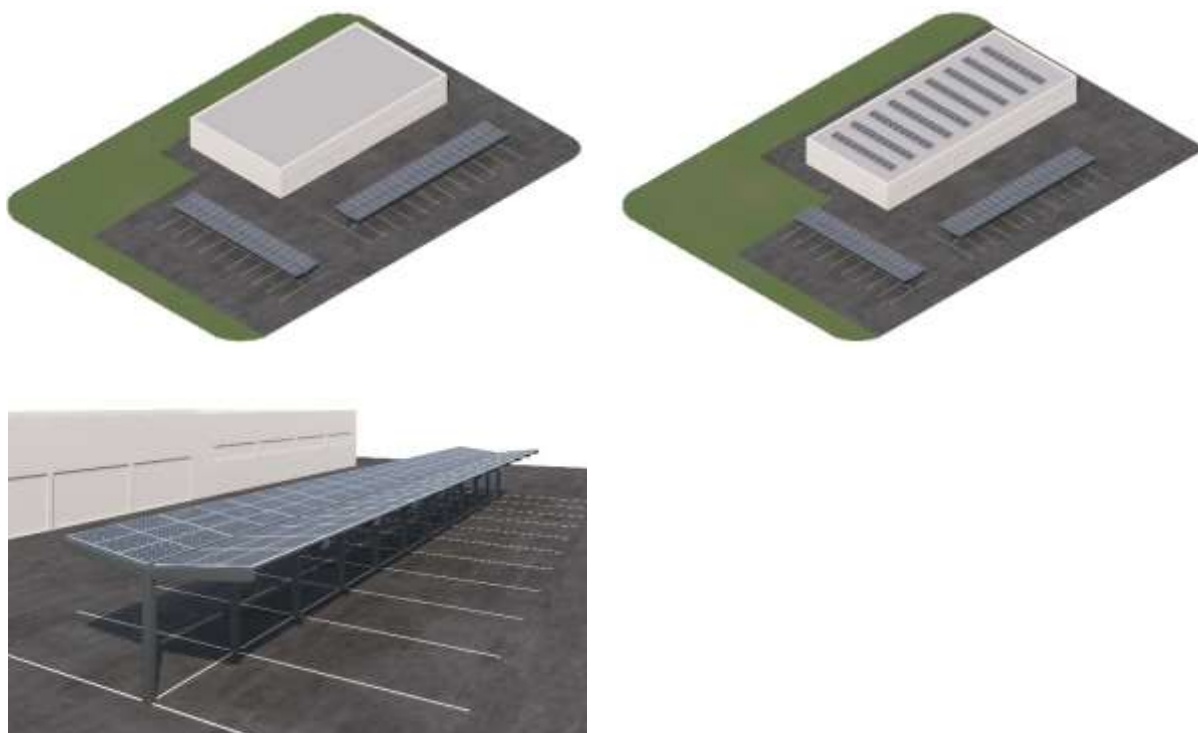
Slika 15: Primer postavitve fotonapetostnega modula na ozelenjeno streho

3.4 Dodatni PIP za umeščanje na strehe in parkirišča

Dodatne PIP za umeščanje na strehe in parkirišča je treba upoštevati pri novogradnjah, to je gradnji novozgrajenega objekta ali prizidavi v horizontalni smeri, kjer se na streho obvezno postavijo fotonapetostne naprave. Dodatni PIP predpisujejo faktor zazidanosti, faktor prekritih površin oziroma faktorja raščenih površin in tehnološke zelene strehe. Dodatni PIP upoštevajo strateške usmeritve, ki jih je treba upoštevati, in dodatne ukrepe za prilagajanje na podnebne spremembe in za odpornost proti njim.

Slika 16: Primer usklajene in neusklajene postavitve fotonapetostnega modula pri vrstni pozidavi

Slika 17: Primer umestitve fotonapetostnih naprav na parkirne površine

3.5 Podrobnejša pravila za umeščanje fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja

Podrobnejša pravila za umeščanje fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja določajo PIP za obstoječe strehe objektov in utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je 1000 m² ali več in so na poselitvenih območjih, zlasti v mestih in drugih urbanih naseljih, na območjih cestnih zemljišč, cestnih objektov, oskrbnih postaj javnih cest in servisnih prometnih površin, na železniškem območju, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja varnost železniškega prometa, območju objektov za proizvodnjo elektrike, območju razdelilnih transformatorskih in razdelilnih postaj, ki segajo največ 5 m od roba najbolj zunanega energetskega objekta, ter na območju zaprtih odlagališč.

3.6 Podrobnejša pravila za umeščanje fotonapetostnih naprav na druge objekte in območja

Podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav na druge objekte in območja določajo pogoje za postavitev fotonapetostnih naprav na strehe objektov in parkirišča, katerih tlorisna površina je manjša od 1000 m², umeščanje fotonapetostnih modulov na fasade in balkone objektov ter prepoved postavitve fotonapetostnih naprav na javne zelene in raščene površine.

Slika 18: Primer ustrezne (leva slika) in neustrezne (desna slika) umestitve fotonapetostnih naprav na fasado večstanovanjske stavbe

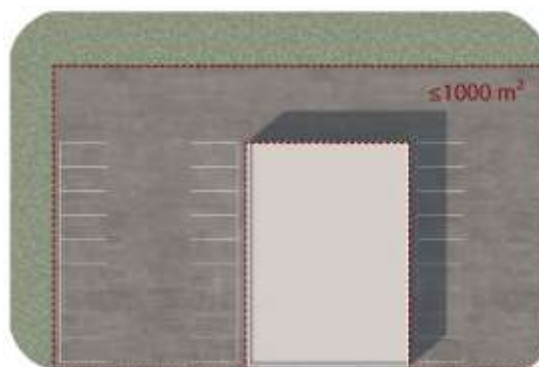
Slika 19: Primer ustrezne in usklajene umestitve fotonapetostnih naprav na balkone večstanovanjske stavbe

Slika 20: Primer ustrezne in usklajene umestitve fotonapetostnih naprav kot ograja ob stavbi

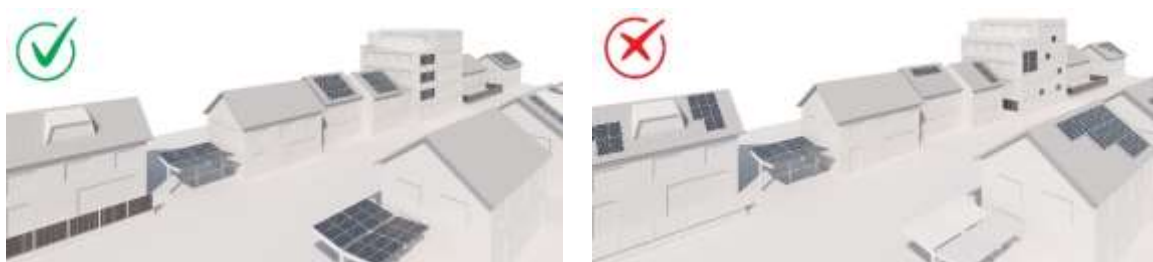
Slika 21: Primer umestitve fotonapetostne naprave na raščeni teren s prikazom najmanjšega in največjega predpisanega odmika od terena

Slika 22: Primer prikaza 1000 m² površine strehe (levo) in 1000 m² parkirišča (desno)

Slika 23: Primer postavitve FN na ravno streho (levo) in travnik (desno)

Slika 24: Primer urejenega (levo) in neurejenega (desno) uličnega niza

4

Dodatna priporočila

4.1 Priporočila v primerih ločenega investitorja

Če investitor fotonapetostne naprave ni hkrati lastnik objekta ali zemljišča ali upravljavec gospodarske javne infrastrukture, na kateri se fotonapetostna naprava postavlja, se ob postavitvi priporoča, da se z investitorjem sprejme dogovor, ki vključuje:

- pripravljeni načrt demontaže, odstranitve in razgradnje fotonapetostne naprave po izteku življenjske oziroma uporabne dobe,
- podpisano izjavo o prevzemu vseh stroškov demontaže, odstranitve in razgradnje fotonapetostne naprave po izteku življenjske oziroma uporabne dobe oziroma ob opustitvi dejavnosti,
- sklenjeno zavarovanje za odgovornost za škodo proti tretjim osebam in za prevzem sorazmernega dela stroška sanacije gospodarske javne infrastrukture v primeru nesreče ali višje sile,
- z upravljavcem gospodarske javne infrastrukture sklenjeno pogodbo, ki mu zagotavlja ustrezna stvarnopravna in obligacijska upravičenja do postavitve, delovanja, vzdrževanja, odstranitve in razgradnje fotonapetostnih naprav, ter
- zagotovljeno finančno jamstvo v višini stroškov vzdrževanja, odstranitve in razgradnje fotonapetostnih naprav, ki se lahko vnovči, če investitor ne vzdržuje fotonapetostnih naprav, jih ne odstrani ali ne poskrbi za njihovo razgradnjo.

5 Zbirka odgovorov na vprašanja

glede uporabe uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije

1. Vprašanje:

Če imamo že zaradi površine ravne strehe obveznost postavitve FN panelov na streho objekta, ali to pomeni, da je zahtevi iz uredbe zadoščeno, ali je treba postaviti FN panele tudi na parkirišče, namenjeno tej isti stavbi, če površina parkirišča presega 1000 m²?

Odgovor:

ZUNPEOVE predpisuje v 9. členu obveznost umestitev fotonapetostnih panelov na posameznih površinah v primeru:

- novogradnje utrjenega parkirišča, katerega tlorisna površina znaša 1000 m² ali več;
- novozgrajenih objektov, katerih tlorisna površina strehe znaša 1000 m² ali več;
- prizidave objekta v vertikalni smeri, kjer je tlorisna površina strehe prizidave 1000 m² ali več;
- prizidave objekta v horizontalni smeri, kjer je tlorisna površina strehe prizidave 1000 m² ali več, in
- rekonstrukcije objekta, pri kateri se posega tudi v nosilno konstrukcijo strehe, katere tlorisna površina znaša 1000 m² ali več.

Namen določbe je **čim večje izkoriščanje obstoječih grajenih površin** in s tem racionalna raba prostora pri doseganju ciljev Slovenije glede proizvodnje električne energije iz OVE.

Določba zato jasno pove, da je treba fotonapetostne naprave namestiti na določene predpisane **površine** ne glede na to, ali so te površine med seboj (funkcionalno ali drugače) povezane. **Vsaka od teh površin torej pomeni samostojno obveznost.**

2. Vprašanje:

Kakšno dovoljenje je treba pridobiti za postavitve FN panelov do 1 MW na nepozidanem stavbnem zemljišču?

Odgovor:

Skladno z 9. členom Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22) ter njeno prilogo 1 se fotonapetostna elektrarna z električno močjo na pragu do 1 MW uvršča med manj zahtevne objekte. Za manj zahtevne objekte je treba pridobiti gradbeno dovoljenje. Gradbeno dovoljenje ni potrebno v izjemah, ko gre za umeščanje fotonapetostnih naprav na ali ob objekte in se postavitve izvede skladno z Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 43/22) ali Uredbo o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20 in 121/21 – ZSROVE), morajo pa biti izpolnjeni predpisani pogoji po teh uredbah (glejte tudi odgovor na naslednje vprašanje).

3. Vprašanje:

Kdo bo pred postavitvijo FN panelov na streho obstoječega objekta preveril, ali streha statično to sploh dopušča?

Odgovor:

Možnost postavitve fotonapetostne naprave na obstoječo streho se preveri z različnih vidikov, pri tem pa sodeluje strokovnjak s posameznega področja. Pri statični presoji je to strokovnjak s področja gradbenih konstrukcij.

Uredba o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20 in 121/21 – ZSROVE) v 4. členu določa kot pogoj za postavitev tudi statično presojo:

»... pri montaži na ali v objekt se pred začetkom del izdelata statična presoja, s katero se dokaže, da zaradi dodatne obremenitve njegove konstrukcije ne bosta ogroženi mehanska odpornost in stabilnost objekta. Statična presoja se izdelata tudi, če se naprava, ki proizvaja električno energijo z izkoriščanjem vetrne energije, montira ob objekt. Statično presojo izdelata pooblaščen inženir s področja gradbeništva;«.

4. Vprašanje:

Ali v primeru postavitve FN naprav na parkirišča nad 1000 m² pogoji iz uredbe OVE glede zazelenitve in zasaditve dreves prevladajo nad pogoji iz prostorskega izvedbenega akta, in v tem primeri pogoji iz npr. OPPN ne veljajo?

5. Vprašanje:

A je res nujno umestiti FN naprave na parkirišča v večstanovanjski soseski, ki je ob robu gozda in je zunanje parkirišče določeno z OPPN?

Je pa parkirišče oblikovano tako, da so drevesa umeščena med parkirišči in so predvidene zelene cezure (dejansko sta dve ločeni parkirišči z dvema dostopoma).

Dodatna obrazložitev: v medijih smo lahko prebrali, da se prednostno umešča v industrijska območja in trgovske površine. Površine pred večstanovanjskimi objekti naj bi bile izvzete.

Odgovor:

Pri postavitvi FN na parkirišča je treba posebno pozornost nameniti ozelenitvi, ki prispeva h kakovostnemu bivanju. Pri tem se v prvi vrsti upoštevajo splošna določila, npr. peti odstavek 7. člena uredbe OVE, ki daje možnost, da prostorski izvedbeni pogoji iz PIA (DPN, OPN, OPPN, OUNK) prevladajo nad PIP iz uredbe OVE, če so le-ti bolj strogi (večji delež zelenih površin in dreves), prvi so namreč pomembni za uresničevanje javnega interesa na področju zdravja ljudi (zeleni površine).

Če PIA ne določa drugače, je treba upoštevati tudi drugi in tretji odstavek 14. člena uredbe OVE, ki predpisujeta delež raščene površine in število dreves ter način umeščanja pri novogradnji utrjenega parkirišča.

Projektant in občina morata pri umeščanju FN naprav na parkirišče pretehtati javni interes glede zelenih površin, kot so določene v PIA oziroma po uredbi OVE.

Uredbe OVE daje v četrtem odstavku 9. člena tudi možnost izjeme od postavitve FN naprav pri novogradnji utrjenega parkirišča, katerega tlorisna površina je 1000 m² ali več, če pri tem ni mogoče izpolniti prostorskih izvedbenih pogojev iz prostorskega izvedbenega akta glede zelenih površin in ozelenitve, če so določeni glede:

- deleža zelenih površin ali raščene površine, ki se zagotavlja na gradbeni parceli,
- števila dreves, ki se zagotovijo na gradbeni parceli ali predpisanem območju,
- intenzivne zelene strehe ali debeloslojne zelene strehe.

6. Vprašanje:

Je postavitev fotonapetostnih naprav na strehah obvezna tudi v primeru, ko se na zemljišču enega investitorja gradita dva nepovezana objekta, katerih strehi skupaj presegata 1000 m²?

Odgovor:

Namen določbe je **čim večje izkoriščanje obstoječih grajenih površin** in s tem racionalna raba prostora pri doseganju ciljev Slovenije glede proizvodnje električne energije iz OVE. Določba zato jasno pove, da je treba fotonapetostne naprave umestiti/namestiti na določena predpisana prednostna območja oziroma **površine** ne glede na to, ali so te površine med seboj (funkcionalno ali drugače) povezane. **Vsaka od teh površin je torej samostojna obveznost, kot izhaja iz 1. točke 8. člena in 9. člena ZUNPEOVE.**

7. Vprašanje:

V zvezi z ZUNPEOVE in uredbo o OVE prosim za interpretacijo določila »največ 5 m od roba najbolj zunanjega energetskega objekta« – ali se to določilo nanaša samo na območja RTP in RP ali tudi na območja drugih objektov za proizvodnjo elektrike.

Odgovor:

V prvem odstavku 8. člena ZUNPEOVE sta kot prednostni območji določeni tudi območji (1) objektov za proizvodnjo elektrike in (2) RTP/RP. To sta območji, na katerih lahko obstaja veliko neizkoriščenih površin, ki so v okoljskem in prostorskem smislu »razvrednotene«, poleg tega pa so ta območja primerna zaradi že zgrajene ustrezne infrastrukture in enostavnejših tehničnih rešitev priklopa FN. Ta območja pa je bilo treba zamejiti, zato zakon določa mejo 5 metrov od roba zunanjih objektov, pri čemer se ta omejitev nanaša tako na območja objektov za proizvodnjo elektrike kot na območja RTP/RP.

8. Vprašanje:

Umeščanje na parkirišča: določilo se mi zdi smiselno, nekoliko manj jasno pa določilo, ki ga je treba sočasno upoštevati, to je 1 drevo na 4 parkirna mesta + da se z razporeditvijo ne sme preprečevati osončenosti modulov. Ali je to dejansko izvedljivo?

Odgovor:

Tretji odstavek 14. člena uredbe OVE določa, da če prostorski izvedbeni akt ne določa drugače, se pri novogradnji utrjenega parkirišča, katerega tlorisna površina je 1000 m² ali več, umesti predpisano število dreves. Prepisano število dreves se določi po enačbi eno drevo na štiri parkirna mesta, ki se pri načrtovanju novega parkirišča umesti v sklopu zelenih površin oziroma v predpisani velikosti sadilne jame, tako da ne onemogočajo pridobivanja energije iz FN naprav. Določba ne predpisuje, da se na vsaka štiri parkirna mesta zasadi eno drevo, ampak gre za določanje števila dreves glede na število parkirnih mest.

9. Vprašanje:

V 12. členu uredbe OVE je v drugem odstavku navedeno, da se za novogradnje, kjer v prostorskem aktu niso določeni faktorji zazidanosti, faktorji prekritih površin ali faktorji raščениh površin, upoštevajo minimalni faktorji iz priloge.

Faktorji iz priloge pa po samem pomenu in vsebini ne morejo biti vsi minimalni.

Prosimo vas za pojasnila:

- *Če je v prostorskem izvedbenem aktu določen le faktor zazidanosti, ali se morajo upoštevati faktorji iz uredbe? Noben veljavni predpis doslej ni določal faktorja prekritih površin FPP ali faktorja raščениh površin FRP (le priročnik DPR iz leta 2021, faktor zazidanosti pa je bil določen le opsijsko).*
- *Kako se ugotavlja skladnost z uredbo, npr., ko je faktor prekritih površin minimalno 80 % in faktor raščෙනega terena minimalno 20 %?*

Kako se ugotavlja skladnost z uredbo v primeru novogradnje objekta iz 12. člena, ko faktorji niso določeni v prostorskem aktu, in faktor zazidanosti z novim objektom ne doseže minimalnega iz priloge?

Odgovor:

Drugi odstavek 2. člena uredbe OVE določa oziroma predpisuje faktorje, ki se uporabijo, ko posamezni faktor zazidanosti oziroma faktor raščene površine nista predpisana v PIA za posamezni tip stavbe znotraj posamezne namenske rabe, katerih tlorisna površina strehe je enaka ali presega tlorisno površino 1000 m².

Če je v PIA predpisan faktor zazidanosti in delež odprtih bivalnih površin oziroma faktor zelenih površin (oziroma se raščeni teren – zelene površine opredelijo s katerim drugim deležem), se faktorji iz priloge ne uporabijo. Če je v PIA določen zgolj faktor zazidanosti ali zgolj faktor/delež zelenih površin, namenjen zagotavljanju zelenih površin (raščeni teren), se iz priloge uporabi zgolj tisti, ki v PIA ni predpisan.

Priloga določa tri faktorje, faktor zazidanosti, faktor prekritih površin in faktor raščene površine. Faktor prekrite površine in faktor raščene površine skupaj sestavljata celotno velikost gradbene parcele, zato sta predpisani vrednosti dokončni in ju ni možno spreminjati (povečevati ali zmanjševati). Faktorja sta podrobneje predstavljena v priročniku Načrtovanje in organizacija gradbene parcele stavbe.

Faktor zazidanosti je določen kot minimalni, kar pomeni, da se lahko poveča, vendar ne sme preseči vrednosti faktorja prekritih površin in ob tem se ne sme zmanjšati faktor raščениh površin. Pri povečavi faktorja zazidanosti je treba upoštevati vsa druga določila iz PIA, kot so dostop do stavbe, zagotavljanje prometnih, tehnoloških in komunalnih prekritih površin na terenu, zagotoviti predpisane odmike, zagotoviti odprte bivalne površine ter druge prostorske izvedbene pogoje.

10. Vprašanje:

Bleščanje (5. čl., šesti odst.): ali v Sloveniji obstaja predpisana metodologija in mejne vrednosti bleščanja?

Odgovor:

Uredba o spremembah in dopolnitvi Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 62/2010 z dne 30. 7. 2010) določa definicijo bleščanja, ne določa pa mejnih vrednosti.

11. Vprašanje:

Dne 13. 4. 2024 je začela veljati Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije.

Prosim za pojasnilo, kakšen je učinek začetka veljavnosti te uredbe na postopke pridobivanja gradbenih dovoljenj za primere, ko je bila vloga za izdajo gradbenega dovoljenja že vložena, pristojni organ pa o njej še ni odločil.

Odgovor:

Obveza za postavitve FN naprav na strehe in parkirišča, katerih tlorisna površina je 1000 m² ali več, je že predpisana v ZUNPEOVE in velja že od 3. 8. 2023. Pri pregledu vloge za pridobitev gradbenega dovoljenja, kadar gre za predpisane strehe in parkirišča, se upošteva tudi drugi odstavek 83. člena ZUNPEOVE, ki podaja izjeme od obvezne postavitve FN naprav za objekte, za katere je bilo na dan uveljavitve tega zakona:

- že pridobljeno gradbeno dovoljenje,
- že sklenjena pogodba o izdelavi dokumentacije za gradnjo objekta ali
- v postopku javnega naročanja že poslano v objavo javno naročilo ali povabilo k oddaji ponudbe.

Uredba OVE podrobneje predpisuje prostorske izvedbene pogoje pri načrtovanju FN naprav na strehah in parkiriščih, katerih tlorisna površina je 1000 m² ali več. V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za primere, ko je bila vloga za izdajo gradbenega dovoljenja že vložena, pristojni organ pa o njej še ni odločil, se upoštevajo PIP iz uredbe OVE.

12. Vprašanje:

V lanskem letu smo bili uspešni na Javnem razpisu za sofinanciranje gradnje objektov za zagotovitev varnega okolja bivanja za osebe, ki so odvisne od pomoči drugih, s projektom umestitve Bivalne enote »Bella Vista« kot dislocirane enote Obalnega doma upokojencev Koper. Rezultati razpisa so bili objavljeni 30. 6. 2023. Skladno z zahtevami razpisa je bila 20. 2. 2023 s projektantom tudi podpisana pogodba za pripravo projektne dokumentacije tako za potrebe razpisa kot tudi za izdelavo DGD projektne dokumentacije. Sestavni del prijave na razpis je bila tudi vsa potrebna investicijska dokumentacija, ki je opredelila predvidene stroške izvedbe projekta. DGD projektne dokumentacije je bila izdelana in za predvideno gradnjo je bilo v decembru 2023 tudi pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje. Stavba ima površino strehe večjo kot 1000 m².

Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE) v času razpisa in v času sklepanja pogodbe s projektantom še ni veljal. Prav tako še ni veljala Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije, ki pojasnjuje in natančno opredeljuje zahteve, navedene v zakonu. Projekt je pripravljen tako, da bo ob končanju gradnje izkazoval razred energetske učinkovitosti A1 in upošteval cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030 oz. 2050 ter da bo upoštevan delež potrebne energije iz obnovljivih virov. Projektant nas je na sprejetje nove zakonodaje opozoril, vendar pred sprejetjem uredbe ni mogel podati natančnejših informacij glede zahtev umeščanja SE. Umestitev SE na streho predvidene stavbe je sicer naprava, in ne objekt, za katerega bi bilo treba pridobiti gradbeno dovoljenje.

V sklopu projekta umestitev SE v takšnem obsegu, kot je zahtevano sedaj skladno z zakonom in uredbo, ni bilo predvideno, saj tudi pridobljena sredstva na javnem razpisu tega ne omogočajo. Istočasno pa razpis, v sklopu katerega smo pridobili sredstva za izvedbo projekta, ne omogoča financiranja iz drugih virov. Torej pridobitev dodatnih sredstev, npr. subvencije za umestitev SE prek EKO sklada ni možna.

Vsekakor želimo pripraviti projektno dokumentacijo PZI tako, da bo skladna z vso veljavno zakonodajo, zahtevami razpisa, spoštljivim odnosom do okolja in predvsem potrebami območja po umeščanju dodatnih manjših bivalnih enot za osebe, ki so odvisne od pomoči drugih. Projektant za izdelavo PZI dokumentacije še ni izbran. Žal pa nam v sklopu investicije in že izdelane investicijske dokumentacije umestitev SE v obsegu vsaj dobrih 500 m² predstavlja bistveno spremembo. Na eni strani tako postopkovno kot predvsem finančno.

Glede na navedeno zgoraj sklepamo, da zakon (ZUNPEOVE) in posledično Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije v našem primeru ne veljata. Vljudno Vas prosimo za pojasnilo glede umeščanja SE, skladno z uredbo in zakonom, na streho predvidene novogradnje.

Odgovor:

Obveza za postavitve FN naprav na strehe in parkirišča, katerih tlorisna površina je 1000 m² ali več, je že predpisana v ZUNPEOVE in velja že od 3. 8. 2023. Pri pregledu vloge za pridobitev gradbenega dovoljenja, kadar gre za predpisane strehe in parkirišča, se upošteva tudi drugi odstavek 83. člena ZUNPEOVE, ki podaja izjeme od obvezne postavitve FN naprav za objekte, za katere je bilo na dan uveljavitve tega zakona:

- že pridobljeno gradbeno dovoljenje,
- že sklenjena pogodba o izdelavi dokumentacije za gradnjo objekta ali
- v postopku javnega naročanja že poslano v objavo javno naročilo ali povabilo k oddaji ponudbe.

Projektna dokumentacija za izvedbo gradnje (PZI) mora biti izdelana v skladu z izdanim gradbenim dovoljenjem in dopustnimi manjšimi odstopanji od gradbenega dovoljenja, kot jih določa 79. člen GZ-1. Če postavitve FN naprav na streho in parkirišče predstavlja večja odstopanja od gradbenega dovoljenja, mora investitor v času veljavnosti gradbenega dovoljenja, vendar najpozneje v desetih letih po njegovi pravnomočnosti, zaprositi za spremembo le-tega, kot to določa 61. člen GZ-1. Uredba OVE podrobneje predpisuje prostorske izvedbene pogoje pri načrtovanju FN naprav na strehah in parkiriščih, katerih tlorisna površina je 1000 m² ali več. V postopku izdaje gradbenega dovoljenja za primere, ko je bila vloga za izdajo gradbenega dovoljenja že vložena, pristojni organ pa o njej še ni odločil, se upoštevajo PIP iz uredbe OVE.

13. Vprašanje:

Prosim za pojasnilo v zvezi z obveznostjo izdaje mnenja občine glede skladnosti z uredbo OVE. Obveznost je navedena v III. poglavju kot del postopka izdaje gradbenega dovoljenja. Ali to pomeni ločeno izdajo samostojnega mnenja občine ali v sklopu izdaje mnenja o skladnosti s prostorskimi akti? Menim, da bi moral investitor podati tudi opis skladnosti z uredbo OVE, saj drugače zadeve ni mogoče spisati (zagotovo ne bo v projektu vseh podatkov). Glede na določilo torej v primerih iz četrtega in petega odstavka ni obveznosti izdaje mnenja s strani občine o skladnosti z uredbo OVE? Ali še vedno obstaja, vendar le v primeru pridobitve gradbenega dovoljenja? Kako je v primeru manjše rekonstrukcije, ko GD ni potrebno, občina pa izda soglasje za skladnost manjše rekonstrukcije s PA?

Odgovor:

Skladno z drugim odstavkom 282. člena ZUreP-3 se skladnost za gradbene posege zagotavlja z izdajo mnenja občine o skladnosti gradnje oziroma uporabe objekta in skladnosti gradbene parcele z občinskimi prostorskimi izvedbenimi akti, neposredno uporabnimi temeljnimi pravili urejanja prostora ter podrobnejšimi pravili urejanja prostora iz drugega odstavka 15. člena tega zakona, v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. Uredba OVE sodi med podrobnejša pravila urejanja prostora iz drugega odstavka 15. člena ZUreP-3.

Med neposredno uporabna temeljna pravila prostora spadajo določila iz petega in šestega odstavka 21. člena, ki določa pravila za racionalno rabo (vzdrževanje objekta, rekonstrukcije in manjše rekonstrukcije), in 35. člena ZUreP-3, ki določa omejitve pri oglaševanju zunaj poselitvenih območij.

Investitor mora v dokumentaciji podati opis skladnosti s PIA, uredbo OVE ter z neposredno uporabnimi temeljnimi pravili urejanja prostora, na katero občina izda mnenje o skladnosti. Uredba OVE predstavlja podrobnejša pravila za dovoljevanje in seveda je treba v mnenju občine o skladnosti glede na 3. člen uredbe OVE upoštevati vsa njena relevantna določila.

14. Vprašanje:

V uredbi ni prehodnih določil glede uporabe. Prehodne določbe so le v ZUNPEOVE, kjer je v 83. členu, drugi odstavek, navedeno: »(2) Ne glede prvi odstavek 9. člena tega zakona obveza postavitve fotonapetostnih naprav ne velja za objekte, za katere je bilo na dan uveljavitve tega zakona:

- že pridobljeno gradbeno dovoljenje,*
- že sklenjena pogodba o izdelavi dokumentacije za gradnjo objekta ali*
- v postopku javnega naročanja že poslano v objavo javno naročilo ali povabilo k oddaji ponudbe.«*

Torej je uporaba uredbe od njenega sprejetja obvezna ne glede na to, kdaj je investitor podal vlogo za izdajo mnenja na občino, RAZEN v zgoraj navedenih primerih, ki jih dopušča ZUNPEOVE in se nanašajo na datum uveljavitve zakona, to je 21. 7. 2023.

Odgovor:

Uredba OVE nima prehodnih določil glede uporabe, saj je obveznost umestitve FN naprav določil že sam ZUNPEOVE, ki je začel veljati 3. 8. 2023.

Uredba OVE podaja prostorske izvedbene pogoje, namreč kako se FN umesti na predpisana prednostna območja, kadar je to obvezno na podlagi ZUNPEOVE oziroma je dopustno in se za to odloči investitor.

15. Vprašanje:

Prosim za razjasnitev uporabe priloge vezano na določitev faktorjev v prostorskem izvedbenem aktu:

- v 12. členu drugi odstavek: faktorji iz priloge se upoštevajo, če »v prostorskem izvedbenem aktu niso določeni faktorji zazidanosti, faktorja prekritih površin ali faktorja raščениh površin«.

Kaj navedeno pomeni – ali je dovolj, da je določen 1 od 3 navedenih faktorjev (v tem primeru ostalih faktorjev ne upoštevaj) in priloga velja samo, če NOBEN od teh 3 ni določen? Kako je v primeru, da je v IPA določen faktor zazidanosti in faktor zelenih površin, ne pa faktor prekritih površin in faktor raščenege terena?

- Enako me zanima v povezavi z drugim odstavkom 14. člena in pa, ali tukaj faktor prekritih površin ni merodajen?

Odgovor:

Odgovor je že podan pod vprašanjem številka 13, in sicer:

Drugi odstavek 2. člena uredbe OVE določa oziroma predpisuje faktorje, ki se uporabijo, ko posamezni faktor zazidanosti oziroma faktor raščene površine nista predpisana v PIA za posamezni tip stavbe znotraj posamezne namenske rabe, katerih tlorisna površina strehe je enaka ali presega tlorisno površino 1000 m².

Če je v PIA predpisan faktor zazidanosti in delež odprtih bivalnih površin oziroma faktor zelenih površin (oziroma se raščeni teren – zelene površine opredelijo s katerim drugim deležem), se faktorji iz priloge ne uporabijo. Če je v PIA določen zgolj faktor zazidanosti ali zgolj faktor/delež zelenih površin, namenjen zagotavljanju zelenih površin (raščeni teren), se iz priloge uporabi zgolj tisti, ki v PIA ni predpisan.

Priloga določa tri faktorje, faktor zazidanosti, faktor prekritih površin in faktor raščene površine. Faktor prekrite površine in faktor raščene površine skupaj sestavljata celotno velikost gradbene parcele, zato sta predpisani vrednosti dokončni in ju ni možno spreminjati (povečevati ali zmanjševati). Faktorja sta podrobneje predstavljena v priložniku Načrtovanje in organizacija gradbene parcele stavbe.

Faktor zazidanosti je določen kot minimalni, kar pomeni, da se lahko poveča, vendar ne sme preseči vrednosti faktorja prekritih površin in ob tem se ne sme zmanjšati faktor raščениh površin. Pri povečavi faktorja zazidanosti je treba upoštevati vsa druga določila iz PIA, kot so dostop do stavbe, zagotavljanje prometnih, tehnoloških in komunalnih prekritih površin na terenu, zagotoviti predpisane odmike, zagotoviti odprte bivalne površine ter druge prostorske izvedbene pogoje.

16. Vprašanje:

V razlagi izrazov je v 2. členu v 12. točki navedeno, kaj je parkirišče (kjer je vključena tudi raščena površina!). V 2. členu v 27. točki pa je opredeljena tlorisna površina parkirišča (enotna ali sestavljena, NE všttevajo se manipulacijske površine za obračanje vozil itd.).

Nadalje je kot merilo za postavitve fotonapetostnih naprav v prvi alineji 8. člena, v prvem odstavku 17. člena, v drugi alineji prvega odstavka 26. člena kot merilo za umeščanje fotonapetostnih naprav uporabljen izraz »utrjeno parkirišče, katerega tlorisna površina je«.

Na predavanju je bilo razloženo, da naj bi v merilih navedena »tlorisna površina« ne bila isto kot v izrazih uredbe razložena tlorisna površina parkirišča in da naj bi izhajala iz ZUNPEOVE. Pri pregledu ZUNPEOVE ni nobenih razlag pojmov parkirišča ali tlorisne površine. Navedeno je le »utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je 1.000 m²«. Vendar to ne more biti skladno niti z opredelitvijo pojma parkirišče po uredbi, saj raščene površine niso utrjene. Menim, da iz uredbe ni jasno oz. jasno razvidno, da ne gre za tlorisne površine, kot so opredeljene v 2. členu 27. točke.

Odgovor:

ZUNPEOVE v svojem 8., 9. in 11. členu podaja določila za postavitve FN na parkirišča, katerih tlorisna površina znaša 1000 m² ali več oziroma 1700 m² ali več. Uredba OVE prenaša to določilo, in sicer v 8., 17. in 26. členu.

Uredba OVE v 2. členu podrobneje določa izraze, kot so parkirno mesto, parkirišče in tlorisna površina parkirišča, ki se uporabljajo v uredbi OVE.

Izraz »parkirišče« iz 8., 17. in 26. člena uredbe OVE se nanaša na določbo, ki se nanaša na parkirišča, katerih tlorisna površina je nad ali pod določeno predpisano velikostjo, s katero so povezane določene obveznosti (obvezna ali dopustna postavitve FN).

Izraz »tlorisna površina parkirišča« pa določa površino znotraj parkirišča, na katero se skladno z uredbo OVE postavijo FN.

17. Vprašanje:

V IV. poglavju je navedeno »lahko«, torej ni obvezna postavitve FN naprav. V V. poglavju ne piše »lahko«. Torej uporaba je ali ni obvezna

Odgovor:

Določilo, kdaj je postavitve FN naprave obvezno oziroma dopustno, določa ZUNPEOVE. Uredba OVE na podlagi 8. in 9. člena ZUNPEOVE določa skupna in podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav v prostor.

Poglavje IV. iz uredbe OVE na podlagi 8. člena ZUNPEOVE določa podrobnejša pravila za umeščanje FN na predpisana prednostna območja. To poglavje vsebuje prostorske izvedbene pogoje za DOPUSTNO umeščanje/postavitve fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja.

Poglavje V. iz uredbe OVE na podlagi 15. člena ZUreP-3 določa podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje FN na druge objekte in območja. To so podrobnejši izvedbeni pogoji za DOPUSTNO umeščanje/postavitve fotonapetostnih naprav na površine, kot so določene v tem poglavju. Poglavje V. iz uredbe OVE ne predpisuje obveze po umeščanju/postavitvi fotonapetostnih naprav, ampak podaja zgolj PIP, kako se umestijo na površinah, kot so določene v 26. členu.

18. Vprašanje:

V 2. členu je pod 8. točko navedena razlaga kapi strehe in piše, da je kap strehe tudi rob ravne strehe. V 16. členu pa, da je ravna streha streha brez naklona ali do 7°, običajno brez napuščev, s strešnim vencem. V primeru venca torej nima »kapi« (ker da bi bila kap strehe rob venca, je malo čudno)?

Odgovor:

Izraz »ravna streha« dopušča, da ima ravna streha tudi manjši naklon, torej do 7°. V primeru, ko ima streha naklon, ima posledično takoj najnižji del – kap, oziroma pri ravni strehi je rob strehe kap. Izraz strešni venec je lahko hkrati tudi kap, saj ni definirane višine venca. Ravna streha je običajno skrita za vencem.

19. Vprašanje:

Kot kakšna se opredeljuje zelena oz. raščena površina, ki jo prekrivajo fotonapetostne naprave – če prav razumem, po uredbi OVE ni dovoljena postavitve na minimalni delež raščene in zelene površine? Zunaj minimalnega pa lahko – kako se opredeli taka površina, še vedno raščena, zelena, prekrita?

Odgovor:

Uredba OVE določa, da se FN naprave ne umeščajo na predpisani delež raščene površine. Delež raščene površine se določa pri gradbeni parceli, pri čemer se le-ta razdeli na raščeno in prekrito površino. Torej se FN naprave lahko v sklopu gradbene parcele umestijo zgolj v delež, ki je namenjen prekritim površinam (seveda ni nujno, da je celotni delež prekrit s stavbo ali tlakovan).

20. Vprašanje:

V zvezi s 7. členom, drugi odstavek: torej če občina gradi fotonapetostne naprave v varovalnem pasu ceste, mnenje oz. soglasje občine ni potrebno?

Odgovor:

Drugi odstavek 7. člena uredbe OVE podaja možnost, da če je pristojni organ oziroma upravljavec gospodarske javne infrastrukture hkrati tudi investitor fotonapetostnih naprav, mu ni treba predhodno pridobiti projektnih pogojev, mnenja ali soglasja pristojnega organa oziroma upravljavca GJI.

Zakonodajalec pri tem izhaja iz stališča, da bo upravljavec, ki je hkrati investitor, v največji možni meri in na najbolj strokoven način umestil FN naprave v prostor, za katerega je odgovoren, na podlagi pogojev, ki jih je sam predpisal. Seveda pa je treba pridobiti tudi mnenje občine o skladnosti gradnje po 282. členu ZureP-3.

21. Vprašanje:

V zvezi z 12. členom, tretji odstavek: izvedbeni prostorski akt ne definira, kakšen naklon šteje za poševno streho ali ravno. Imamo primer vrtca z dvokapnico z naklonom 5°, krito s pločvino. V navedenem odstavku pa piše, da je taka streha ravna (po uredbi kot ravna šteje do 7°), zaradi več kot 1000 m² je nujna vgradnja fotonapetostnih modulov in po navedenem določilo mora biti taka streha vrtca urejena kot tehnološka zelena streha. Torej morajo biti vse po uredbi ravne strehe izvedene kot zelene ravne tehnološke, ne glede na IPA?

Odgovor:

Uredba OVE v 2. členu opredeli posamezne izraze, med drugim tudi, do katerega naklona se lahko ravna streha še šteje kot ravna. Če projektant določi, da je streha dvokapnica, mora imeti naklon. Pri tem se odpre strokovno vprašanje za pristojno zbornico, ali dvokapna streha z naklonom 5° služi svojemu namenu.

Investitor lahko uporabi 9. člen uredbe OVE, ki določa izjeme od obvezne postavitve fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov, oziroma 10. člen ZUNPEOVE, ki določa dokazovanje obratovanja in izjeme od obvezne postavitve fotonapetostne naprave.

22. Vprašanje:

V zvezi s 13. členom, tretji odstavek – odmiki: imamo OPN, kjer je parkirišče oz. zunanje površine, dvorišče lahko urejeno na oddaljenosti 0,5 m od sosednjega zemljišča. To pomeni, da so parkirna mesta na taki razdalji (rob parkirnih mest 0,5 m od sosednjega zemljišča). Po uredbi moramo obvezno postaviti fotovoltaiko nad 50 % parkirnih mest. Tu pa moramo za fotovoltaiko upoštevati odmik po uredbi, ker v OPN ni opredeljen. In glede na določila mora biti fotovoltaika oddaljena najmanj za ½ višine podkonstrukcije, pri čemer višina NI višina podkonstrukcije, ampak višina od terena do najvišje točke fotonapetostnega modula. Kar pomeni svetla višina 3,0 m + podkonstrukcija recimo 15 cm + fotovoltaika, ki mora biti pod najustreznejšim naklonom, recimo 35 ali 45 stopinj ... višina skupno vsaj 4 m ... torej odmik 2 m ... kar pomeni, da bo v praksi prihajalo do »čudnih« ali nemogočih situacij.

Odgovor:

Občina skladno z ZUreP-3, Uredbo o prostorskem redu Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 – ZPNačrt, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3) in Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Uradni list RS, št. 99/07, 61/17 – ZUreP-2 in 199/21 – ZUreP-3) v PIA določi PIP za načrtovanje posegov v prostor, tudi glede odmikov.

Uredba OVE pa v tretjem odstavku 13. člena določi odmik FN naprave nad parkirnimi mesti zgolj v primerih, ko odmik ni določen z občinskim PIA. Uredba tako še vedno daje možnost občini, da s svojimi PIA določi drugačen odmik naprav od sosednjih zemljišč.

Hkrati dodajamo, kot izhaja iz vprašanja, da odmik parkirišča v vašem primeru ni predpisan kot dokončen, ampak je določen kot minimalni odmik od parcelne meje, lahko pa je večji (enako ali več). V tem primeru se odmik parkirnega mesta, nad katerim bo postavljena FN naprava, pri parkiriščih, kadar gre za gradnjo novega parkirišča, načrtuje že na samem začetku skladno z uredbo OVE in PIA, tako da se izpolnijo vsi pogoji.

23. Vprašanje:

V zvezi s 13. členom, deseti odstavek: OPPN je torej obvezen za parkirišča za tovornjake, avtobuse, avtodome (ti so recimo od cca 290 pa tudi 305 cm višine), če se nanje umešča fotovoltaika, ne glede na površino 10.000 m² (piše ALI)?

Odgovor:

Uredba OVE v desetem odstavku 13. člena določa dva pogoja, kadar je treba za umestitev FN naprave predhodno sprejeti OPPN. Pri tem mora biti izpolnjen vsaj en pogoj, torej določba se bere ali ali.

24. Vprašanje:

14. člen, četrti odstavek: ali to velja samo v primeru, da se fotonapetostne naprave umeščajo na nadstrešek? Kaj pa, če se umešča na podkonstrukcijo in je predpisan naklon nadstreška raven, po drugi strani pa je obveza, da so fotonapetostni moduli pod najustreznejšim naklonom?

Odgovor:

Uredba OVE v četrtem odstavku 14. člena določa izjemo, da če so v PIA predpisani PIP glede oblikovanja nadstreškov nad parkirnimi prostori in je njihova uporaba v skladu s 13. členom uredbe OVE, jih je treba upoštevati pri umeščanju FN naprav.

Naprava in pod konstrukcija se ne uvrščata med nadstreške, zato ne morejo veljati PIP, ki so v PIA predpisani za nadstreške.

Uredba OVE ne daje obveze, ampak priporoča, da se fotonapetostni moduli postavijo pod najustreznejšim naklonom, ki je lahko tudi 0°.

25. Vprašanje:

Na občino se je obrnil investitor, ki želi na območju, ki je pozidano stavbno zemljišče (opuščena prašičereja – farma), umestiti fotonapetostne naprave. Območje bi bilo predhodno treba v celoti sanirati (samo odstranitev azbestne kritine bi prišla cca 100.000,00 EUR). Območje je po OPN opredeljeno kot SSm – stanovanjske površine, za katere je po OPN predvidena izdelava OPPN. Po določilih OPN se lahko sprejemniki sončne energije nameščajo samo na strehe objektov. Ideja je, da bi se polovica območja namenila za stanovanjsko pozidavo, druga polovica pa za umestitev fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije.

V skladu s 131. členom ZUreP-3 se sicer lahko z OPPN spreminja podrobna namenska raba za postavitve in delovanje proizvodnih naprav za izkoriščanje obnovljivih virov energije vključno z objekti (potrebna je sprememba podrobnejše namenske rabe iz SSm v E), pod določenimi pogoji.

Pred kratkim je bila sprejeta Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije, ki v 26. členu določa prostorske izvedbene pogoje za druge objekte in območja, in sicer v prvem odstavku, če prostorski akt ne ureja umeščanja fotonapetostnih naprav.

Ali se lahko na podlagi prej navedene uredbe postavijo fotonapetostne naprave brez predhodne izdelave OPPN (ali spremembe OPN), čeprav je določena izdelava OPPN s prostorskim aktom? Ali je dovoljena postavitve naprav na zemljo (uredba tega ne predpisuje, določa samo postavitve na strehe objektov, na utrjene površine parkirišč, na fasade in balkone objektov ipd.)? Ali je treba kljub določbam uredbe izdelati OPPN?

Odgovor:

Uredba OVE določa PIP za umeščanje FN naprav na strehe objektov, parkiriščih ter tudi na fasade, balkone in nepozidana stavbna zemljišča, če IPA ne določa drugače.

V vašem primeru je možna umestitev FN naprav na streho obstoječega objekta, fasado ali morebitno pripadajoče parkirišče, kot umeščanje FN na prednostna območja, kamor se uvrščajo tudi »strehe objektov in utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je 1000 m² ali več in ki so na poselitvenih območjih«.

Ker gre za že pozidana stavbna zemljišča, ki so razvrstena, vam svetujemo, da opravite celovito prenovo območja. Za take primere ZUreP-3 določa postopek OPPN oziroma za umeščanje FN še posebej 131. člen, ki določa OPPN za proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije, s katerim hkrati tudi izvedete celovito prenovo razvrstjenega območja.

Pri morebitni uporabi postopka OPPN za proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije po 131. členu ZUreP-3 bo treba odgovoriti na določbe drugega odstavka 131. člena ZUreP-3, da se prostorske ureditve (postavitve FN naprave) in sprememba namenske rabe prostora lahko načrtujejo, če:

- so v skladu z javnim interesom in cilji prostorskega razvoja občine;
- niso v nasprotju z usmeritvami iz strategije, akcijskega programa za izvajanje strategije, regionalnega prostorskega plana oziroma občinskega prostorskega plana;
- niso v nasprotju s pravnimi režimi in sprejetimi državnimi prostorskimi izvedbenimi akti.

Glede na to, da OPN na zadevnem območju predvideva stanovanjske površine, je to lahko v nasprotju z določbami drugega odstavka 131. člena ZureP-3.

Uredba OVE daje v 26. členu možnost začasne umestitve/postavitve FN naprav na nepozidana stavbna zemljišča.

V vašem primeru gre že za pozidana stavbna zemljišča, ki so razvrednotena, in je treba izvesti celovito prenovo območja. V tem primeru, ko gre za že pozidana stavbna zemljišča, se določbe 26. člena Uredbe OVE glede začasne umestitve FN naprav ne morejo uporabiti.

26. Vprašanje:

Na podlagi katerega člena katerega zakona zavržem zahtevo za gradbeno dovoljenje, če v dokumentaciji ni predvidene SE in ni priložene študije izvedljivosti ali zavrnenega mnenja, pa bi morala biti?

Odgovor:

ZUNPEOVE v 9. členu določa obvezno postavitve FN na novogradnje parkirišč in strehe objektov, katerega tlorisna površina znaša 1000 m² ali več. Uredba OVE pa določa PIP za takšno umestitev. Če določbe iz ZUNPEOVE ali uredbe OVE niso izpolnjene, je to lahko podlaga za dopolnitev dokumentacije.

27. Vprašanje:

ZUNPEOVE, ki se uporablja oz. velja od 3. 8. 2023, v drugem odstavku 83. člena določa, da obvezna postavitve fotonapetostnih naprav ne velja za objekte, za katere je bilo na dan uveljavitve tega zakona:

- *že pridobljeno gradbeno dovoljenje,*
- *že sklenjena pogodba o izdelavi dokumentacije za gradnjo objekta ali*
- *v postopku javnega naročanja že poslano v objavo javno naročilo ali povabilo k oddaji ponudbe.*

Prosimo za izdajo mnenja oziroma razlago, kako je s predmetno obvezno postavitvijo fotonapetostnih naprav za objekte, za katere je bilo po dnevu uveljavitve ZUNPEOVE do uveljavitve navedene uredbe:

- *že pridobljeno gradbeno dovoljenje,*
- *že sklenjena pogodba o izdelavi dokumentacije za gradnjo objekta ali*
- *v postopku javnega naročanja že poslano v objavo javno naročilo ali povabilo k oddaji ponudbe,*

izpolnjen morebiten drug pogoj, ki pomeni izjemo od obvezne postavitve fotonapetostnih naprav za objekte, in kakšen je ta pogoj.

Odgovor:

Če je treba na objektu skladno z 9. členom ZUNPEOVE umestiti fotonapetostno napravo in se je projektna dokumentacija začela izdelovati po 3. 8. 2023, je treba v dokumentaciji načrtovati tudi fotonapetostne naprave.

Izjema so predpisane v drugem odstavku 83. člena ZUNPEOVE.

Uredba OVE podaja izjeme od obvezne postavitve v 9. členu ter za dopustno umeščanje FN na predpisana prednostna območja še v 16., 17., 18., 20. in 22. členu.

28. Vprašanje:

Prvi odstavek 9. člena Uredbe OVE določa, da obveznost (iz 8. člena uredbe OVE) ne velja, če postavitve fotonapetostnih naprav ni izvedljiva ali dopustna iz razlogov, določenih ZUNPEOVE, ter v nadaljevanju tudi podrobneje določa izjeme.

Prosimo za pojasnilo, s čim oz. s katero listino se izkazuje obstoj izjem skladno z 9. členom uredbe OVE za pridobitev popolne projektne dokumentacije za gradnjo objekta.

Prav tako prosimo za pojasnilo, kakšen je postopek glede pridobitve potrebne dokumentacije in same izvedbe oziroma gradnje v primerih, ko postavitve fotonapetostnih naprav ni izvedljiva ali dopustna, in tak primer ni podrobneje naveden kot izjema v 9. členu uredbe (ko se npr. pri pripravi projektne dokumentacije pridobi negativno mnenje glede priključitve fotonapetostne naprave v omrežje ter tudi ni mogoča izvedba hranilnikov ipd.).

Istočasno prosimo za pojasnilo, kako je s projektno dokumentacijo v primerih, ko je npr. zahtevana uporaba toplotne črpalke kot vir ogrevanja, kar pa posledično pomeni, da mora biti za objekt predviden določeni delež energije iz obnovljivih virov, tj. izvedba fotovoltaike ipd. Ali pa recimo, da ni možno – ali se taki zahtevi lahko zadosti tudi s tem, da se npr. predloži pogodba o nakupu energije iz tujih virov, ki pridobivajo el. energijo iz obnovljivih virov, oz. s čim drugim?

Odgovor:

Izjema od obvezne postavitve FN pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov se opredeli v projektni dokumentaciji, pri opisu skladnosti s prostorskimi akti, kamor spada tudi uredba OVE, ter se primerno dokaže. Za pravilnost s podpisom jamčita vodja projektiranja in projektant.

Izjema je tudi, če ni pridobljeno mnenje ali soglasje pristojnega organa oziroma upravljavca GJI, če to določajo predpisi s teh področij (npr. priključitev na električno omrežje).

Odgovor na vaše zadnje vprašanje je določen v Pravilniku o učinkoviti rabi energije v stavbah. Pri pripravi projektne dokumentacije in gradnje je treba upoštevati oba.

29. Vprašanje:

Iz prve alineje tretjega odstavka 8. člena Uredbe OVE izhaja, da se pri obvezni postavitvi fotonapetostnih naprav priporoča tudi postavitve za shranjevanje energije vsaj dvakratne zmogljivosti glede na predvideno količino proizvedene električne energije iz fotonapetostnih naprav v eni uri.

Prosimo za pojasnilo, kako je z obvezo montaže oz. vključevanja hranilnika električne energije oz. naprave za shranjevanje el. energije v projektno dokumentacijo (vsake) sončne elektrarne – ali in od kdaj je treba naprave za shranjevanje energije vključiti v projektno dokumentacijo.

Odgovor:

Ko izhaja iz prve alineje tretjega odstavka 8. člena uredbe OVE, se pri obvezni postavitvi fotonapetostnih naprav **priporoča** tudi postavitve za shranjevanje energije vsaj dvakratne zmogljivosti glede na predvideno količino proizvedene električne energije iz fotonapetostnih naprav v eni uri.

Iz uredbe OVE izhaja, da se to priporoča, torej ni podane obveznosti. Za postavitve za shranjevanje energije vsaj dvakratne zmogljivosti glede na predvideno količino proizvedene električne energije iz fotonapetostnih naprav v eni uri se odloči investitor.

30. Vprašanje:

Na vas se obračamo z dvema vprašanjema v zvezi z umeščanjem talne sončne elektrarne v prostor, in sicer na podlagi nedavno izdane Uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Ur. l. RS 27/2024) ter na podlagi Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Ur. l. RS 78/2023).

V družbi imamo v razvoju projekt sončne elektrarne z baterijskim hranilnikom električne energije. Inštalirana moč sončne elektrarne bo znašala cca 1,5 MW, kar skladno z Uredbo o razvrščanju objektov (Ur. l. RS 96/2022) pomeni, da gre za 2302 – elektrarne in drugi energetske objekti – zahtevni objekt.

*Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Ur. l. RS 27/2024) v prvem odstavku 3. člena določa, da se podrobnejša pravila urejanja prostora iz te uredbe **ne glede na določbe prostorskih izvedbenih aktov neposredno uporabljajo pri načrtovanju, dovoljevanju in postavitvi fotonapetostnih naprav ter v tem delu nadomestijo prostorski izvedbeni akt.***

1. vprašanje: *V konkretnem primeru razvoja sončne elektrarne gre za stavbno zemljišče, ki ima v prostorskih aktih opredeljeno namensko rabo E (energetska infrastruktura) ter O (območje okoljske infrastrukture). Za predmetno območje je na ravni OPN že predpisana izvedba OPPN, tako na območju namenske rabe »E« kot tudi na območju namenske rabe »O«.*

Pred uveljavitvijo predmetne uredbe bi bilo možno sončno elektrarno umestiti v prostor na podlagi določil 130. in 131. člena ZUREP-3, ki omogočata spremembo namenske rabe zemljišč (območje O) z OPPN za potrebe umeščanja proizvodnih naprav OVE.

*Ali glede na dejstvo, da predmetna uredba uveljavlja enotne pogoje za postavitev sončnih elektrarn po vsej državi, pravilno sklepamo, da je na podlagi 3. člena uredbe dovoljena gradnja sončne elektrarne oziroma da so izpolnjeni pogoji za pridobivanje gradbenega dovoljenja **brez predhodne izdelave OPPN, ki jo predvideva občinski OPN?***

2. vprašanje: *Na podlagi določil 54. člena Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Ur. l. RS 78/2023) je možna postavitev talnih sončnih elektrarn na kmetijskih zemljiščih z boniteto manj kot 35 ter s statusom trajnega travnika. V tem primeru ne gre za spremembo namenske rabe, temveč zgolj za postavitev sončne elektrarne pod takšnimi pogoji, ki omogočajo obdelavo trajnega travnika.*

Je v takšnem primeru potrebna izdelava OPPN, ki je že v osnovi predpisan na podlagi krovnega OPN občine, ali zadostuje pridobitev gradbenega dovoljenja na podlagi elaborata OVE?

Odgovor:

Uvodoma pojasnujemo, da uredba OVE določa podrobnejša pravila za obvezno postavitev fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov (ko gre za strehe o objektov in parkirišča na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je nad 1000 m²) ter podrobnejša pravila za umeščanje FN naprav na predpisana prednostna območja (ko gre za strehe obstoječih objektov na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina nad 1000 m², ter območja cestnih zemljišč, železniško območja, območja objektov za proizvodnjo elektrike, območja razdelilnih transformatorskih postaj in razdelilnih postaj ter območja zaprtih odlagališč) na podlagi 8. in 9. člena Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Ur. l. RS 78/2023 – ZUNPEOVE).

Za druga območja in objekte je še vedno potrebno načrtovanje s prostorskimi izvedbenimi akti (DPN, OPN ali OPPN).

Glede umeščanja FN na kmetijska zemljišča pojasnujemo, da je bil s 53.–59. členom ZUNPEOVE dopolnjen Zakon o kmetijskih zemljiščih – ZKZ (Ur. l. RS, št. 71/11 – UPB, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE). Tako je bil med drugim dopolnjen tudi 3.č člen ZKZ, ki določa, gradnjo katerih objektov lahko občina dopusti z OP(P)N, in med te objekte so dodane tudi FN. V novem 3.čb členu ZKZ pa so predpisani podrobnejši pogoji za njihovo postavitve (lahko se postavljajo na KZ v zaraščanju itd.). FN naprave na kmetijskih zemljiščih je torej v vsakem primeru treba prostorsko načrtovati.

Ob tem je treba upoštevati strukturo ZUNPEOVE, saj so določbe o možnosti postavitve FN na kmetijskih zemljiščih znotraj VI. poglavja (Spremljajoča energetska dejavnost), kjer so v 42. členu ZUNPEOVE določene splošne določbe, ki veljajo za celotno poglavje – torej tudi za kmetijska zemljišča. Posebej opozarjamo na tretji in četrti odstavek 42. člena ZUNPEOVE, ki določata obveznosti glede podrobnega načrtovanja spremljajoče rabe FN naprav na kmetijskih in gozdnih zemljiščih s prostorskimi izvedbenimi akti.

Glede na to, da gre za umestitev (prostorsko načrtovanje, pridobivanje upravnih določb ter postavitve FN naprav v prostor) FN elektrarne kot zahtevnega objekta, katerega območje leži na različnih prostorskih enotah ter različnih namenskih rabah prostora, za katere veljajo različna določila, predlagamo, da uporabite 131. člen ZUreP-3 (OPPN za proizvodne naprave za izkoriščanje obnovljivih virov energije) ter območje nove FN elektrarne celovito načrtujete. Naj opozorimo še na drugi odstavek 13. člena ZUNPEOVE, ki določa, da se lahko tak OPPN sprejme tudi, če umestitev FE naprav ni predvidena v lokalnem energetskem konceptu, če se najpozneje hkrati s sprejetjem OPPN ustrezno spremeni ali sprejme tudi lokalni energetski koncept.

31. Vprašanje:

Spoštovani,

na Ministrstvo za naravne vire in prostor ste se obrnili za pomoč pri razlagi uredbe OVE, podrobneje 3. člena, ki predpisuje mnenje občine o skladnosti s prostorskimi akti.

Dodatno pojasnujete projekt, v katerem ste skladno z 11. členom ZUNPEOVE načrtovali na strehi obstoječega objekta, ki presega 1700 m², fotonapetostno napravo. 11. člen ZUNPEOVE namreč predpisuje obvezno postavitve fotonapetostnih naprav na obstoječih objektih, katerih tlorisna površina strehe obstoječega objekta znaša 1700 m² ali več.

Odgovor:

Uvodoma pojasnujemo, da uredba OVE določa podrobnejša pravila za obvezno postavitve fotonapetostnih naprav pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov ter podrobnejša pravila za umeščanje fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja na podlagi 8. in 9. člena ZUNPEOVE. Uredba OVE ne določa podrobnejših pravil, ki izhajajo iz 11. člena ZUNPEOVE, za obvezno postavitve fotonapetostnih naprav na strehi obstoječega objekta, ki presega 1700 m². Predpis vlade, ki bo urejal vsebino 11. člena ZUNPEOVE, je v pristojnosti Ministrstva za okolje, podnebje in energijo.

Lahko pa vaš projekt zapade pod določbe 8. člena ZUNPEOVE, ko gre za strehe obstoječih objektov na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je 1000 m² ali več in ki ležijo na poselitvenih območjih, zlasti v mestih in drugih urbanih naseljih. V tem primeru je postavitve fotonapetostne naprave dopustna skladno s podrobnejšimi pravili za umeščanje fotonapetostnih naprav na predpisana prednostna območja, kot so določena v IV. poglavju uredbe OVE.

Skladno z 282. členom Zakona o urejanju prostora (ZUreP-3) (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP in 23/24) se skladnost s podrobnejšimi pravili urejanja prostora iz drugega odstavka 15. ZUreP-3 in s prostorskimi izvedbenimi akti zagotavlja z izdajo mnenja občine k dokumentaciji za gradbeno dovoljenje. Uredba OVE se uvršča med podrobnejša pravila urejanja prostora iz drugega odstavka 15. ZUreP-3, zato je treba pridobiti mnenje občine k dokumentaciji za gradbeno dovoljenje, če gre za umestitev fotonapetostnih naprav na strehi obstoječega objekta, katerega tlorisna površina je 1000 m².

Skladnost s prostorskimi izvedbenimi akti in uredbo OVE pa je treba spoštovati tudi v primerih, ko gre za namestitev fotonapetostne naprave na, v ali ob obstoječi objekt v skladu z Uredbo o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20, 121/21 – ZSROVE in 132/23), ki se šteje kot vzdrževanje objekta in zanj ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja niti mnenja občine.

32. Vprašanje:

Na Ministrstvo za naravne vire in prostor (ministrstvo) smo prejeli vprašanja, povezana z umeščanja fotonapetostnih naprav (v nadaljnjem besedilu: FN) na nepozidana stavbna zemljišča, kot to dopuščata drugi in tretji odstavek 26.člena Uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24, v nadaljnjem besedilu: Uredba OVE).

Vprašanja so se nanašala na:

- *dopustnost začasne rabe fotonapetostnih naprav na nepozidanih stavbnih zemljiščih, kadar jih občinski prostorski načrti ne dopuščajo;*
- *dopustnost umestitev fotonapetostnih naprav na nepozidana stavbna zemljišča, za katere je potrebno izdelati občinski podrobni prostorski načrt; ter*
- *določitev roka trajanja postavitve in uporabe FN kot začasna raba po Uredbi OVE v mnenjih občine in dovoljenjih, ki jih izda upravna enota.*

Odgovor:

Uredba OVE podrobneje določa način »začasnega« umeščanja fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (v nadaljnjem besedilu: FN) na nepozidana stavbna zemljišča, ki so jih občine ali država, skozi prostorske izvedbene akte, že načrtovale in namenile za gradnjo.

Drugi in tretji odstavek 26. člena Uredbe OVE dopuščata »začasno« umeščanje FN naprav, kadar prostorski izvedbeni akt ne ureja umeščanja fotonapetostnih naprav ali dopušča umeščanje fotonapetostnih naprav pod prostorskimi izvedbenimi pogoji, ki so v nasprotju s to uredbo.

Osnovni namen postavitvi FN kot začasne rabe prostora je njihova postavitve na nepozidano stavbno zemljišče, dokler se ne pričnejo izvajati, z izvedbenimi prostorskimi akti načrtovani posegi v prostor. Začasna raba FN ne sme ovirati gradnje, kot je ta dopuščena na podlagi izvedbenih prostorskih aktov. FN se v prostor umesti tako, da se jih po izvedbi posegov v prostor (izgradnja stavbe, parkirišča ipd.) lahko premesti na objekt (streho ali fasado stavbe, na parkirišče, ipd.). FN se v prostor, kot začasna raba, umestijo v prostor za obdobje največ sedmih let oziroma do izvajanja z izvedbenimi prostorskimi akti načrtovanih prostorskih ureditev, v kolikor se te začnejo izvajati že prej.

Razlikovati je potrebno med drugim in tretjim odstavkom 26. člena Uredbe OVE. Drugi odstavek 26. člena Uredbe OVE dopušča »začasno« umestitev fotonapetostnih naprav na vsa nepozidana stavbna zemljišča, pod strožjimi prostorsko izvedbenimi pogoji kot tretji odstavek 26. člena Uredbe OVE, pri čemer se FN umeščajo etapno, prednost na rob nepozidanega stavbnega zemljišča ob upoštevanju naravnih in grajenih linij v prostoru, enotno oblikovanje, ter čim manj vidno izpostavljenost. Zagotoviti je potrebno tudi zeleno cenzuro (pas) na stiku z območji stanovanj ter družbenih dejavnosti.

Tretji odstavek 26. člena Uredbe OVE daje manj stroge pogoje, saj gre za območja, ki so namenjena poslovnim dejavnostim (industrija, obrt, trgovski centri, večje poslovne stavbe) brez bivanja. Na teh območjih se tudi predvideva, da se bodo FN naprave, po gradnji objektov, prestavile na streho stavbe ali parkirišča ter tako služile svojemu namenu še naprej.

Nepozidana stavbna zemljišča so večinoma tista zemljišča, ki so po dejanski rabi kmetijska ali gozdna zemljišča, zato je potrebno upoštevati tudi 6. člen Zakon o

kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE): *"Določbe tega zakona o rabi in obdelovanju kmetijskih zemljišč se uporabljajo tudi za zemljišča, ki so s planskim aktom določena za stavbna zemljišča oziroma za nekmetske namene, dokler za njih ni v skladu s predpisi izdano dovoljenje za gradnjo oziroma drug ustrezen akt."*

Skladno z 9. členom Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22), ter Prilogo1, se fotonapetostna elektrarna z električno močjo na pragu do 1 MW uvršča med manj zahtevne objekte, za katere je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. V dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja za »začasno« postavitev FN naprave, na nepozidana stavbna zemljišča, je potrebno upoštevati določila drugega odstavka 137. člena ZUreP-3, predvsem, da začasna raba ne sme:

- *poslabšati delovnih ali bivalnih razmer;*
- *onemogočati izvedbe s prostorskim izvedbenim aktom načrtovanih prostorskih ureditev in predvidenih posegov v prostor, vključno z izvedbo pripravljalnih del zanje;*
- *zmanjševati možnosti pozidave sosednjih zemljišč;*
- *trajati več kot sedem let;*
- *biti v nasprotju z veljavnimi pravnimi režimi oziroma državnimi prostorskimi izvedbenimi akti;*
- *omogočati izvedbe posegov v prostor, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja.*

Občina se, skladno s četrtem odstavkom 43. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A: v nadaljnjem besedilu GZ-1) opredeli glede skladnosti dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisi iz svoje pristojnosti, kot je priključevanje na občinsko GJI, ter skladnost s pogoji iz drugega ali tretjega odstavka 26. člena Uredbe OVE glede umestitve FN kot začasne rabe v prostor. Mnenje mora jasno izražati stališča mnenjedajalca in mora biti strokovno in pravno utemeljeno ter obrazloženo. V mnenje se lahko vključijo tudi podatki oziroma pogoji za izvedbo gradnje in uporabo objekta, dokler se ne pričnejo izvajati, z izvedbenimi prostorskimi akti načrtovani posegi v prostor oziroma največ za obdobje sedmih let, kot to v 137. členu (omogočanje začasne rabe) določa Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24 in 25/25n– odl. US).

Glede na to, da gre za začasno postavitev FN, se v izreku gradbenega dovoljenja poleg določbe, da gradbeno dovoljenje neha veljati, če investitor ne vloži popolne prijave začetka gradnje v petih letih od njegove pravnomočnosti (prvi odstavek 59. člena GZ-1), veljavnost (8. točka prvega odstavka 56. člena GZ-1) dovoljenja določi glede na čas začasne rabe, kar je odvisno od okoliščin konkretnega primera. Upoštevajoč drugi in tretji odstavek 26. člena Uredbe OVE, ki vsebujeta podrobnejša pravila urejanja prostora za umeščanje, dovoljevanje in postavitev FN na nepozidana stavbna zemljišča, gradbeno dovoljenje za postavitev FN na nepozidano zemljišče namreč velja začasno (1. alineja drugega odstavka 26. člena Uredbe OVE in 1. alineja tretjega odstavka 26. člena Uredbe OVE). Ne glede na Pravilnik o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov (Ur. l. RS št. 30/23), ki poleg ostalega določa tudi vsebino in obliko uporabnega dovoljenja, se upoštevajoč 1. alinejo drugega odstavka 26. člena Uredbe OVE in 1. alineja tretjega odstavka 26. člena Uredbe OVE, v izreku uporabnega dovoljenja za FN določi čas veljavnosti uporabnega dovoljenja glede na čas veljavnosti gradbenega dovoljenja.

Če območje nepozidanih stavbnih zemljišč še ni podrobno načrtovano (načrtovane gradbene parcele, prometno omrežje, umeščanje stavb in GJI), se občina lahko opre na zadnji alineji drugega in tretjega odstavka 26. člena uredbe OVE, »da postavitve fotonapetostnih naprav onemogoča izvedbe prostorskih ureditev, načrtovanih s prostorskim izvedbenim aktom«, ter v tem primeru zahteva podrobnejše načrtovanje območja s PA (z OPPN ali spremembo in dopolnitvijo OPN), saj bi postavitve FN v prostor lahko pomenila oviro za nadaljnji razvoj širšega območja, gradnjo objektov in umeščanja dejavnosti, kot so načrtovani na območju.

Občina ima tudi možnost sprejetja občinskega odloka o urejenosti naselij in krajine, s katerim določi območja nepozidanih stavbnih zemljišč, na katerih dopušča umeščanje in postavitve FN, ter območja, ki so tako pomembna za razvoj občine (umeščanje dejavnosti in gradnja stavb pomembnih za občino) ter za urejenost naselij in krajine, da na njih prepove umestitev in postavitev FN.

Pomembna je tudi določba 6. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ) (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE), da »določbe tega zakona o rabi in obdelovanju kmetijskih zemljišč se uporabljajo tudi za zemljišča, ki so s planskim aktom določena za stavbna zemljišča oziroma za nekmetijske namene, dokler za njih ni v skladu s predpisi izdano dovoljenje za gradnjo oziroma drug ustrezen akt«. Iz tega jasno izhaja, da se FN naprave lahko postavijo na nepozidana stavbna zemljišča (ki so večinoma kmetijska po dejanski rabi), šele z gradbenim dovoljenjem ali drugim ustreznim aktom.

V primeru, kjer navajate, da je v OPN za predmetno območje določena priprava in sprejetje OPPN, menimo, da postavitev FE naprave na podlagi 26. člena ni mogoča, saj ni mogoče ugotoviti, da »postavitev FN naprav ne onemogoča izvedbe prostorskih ureditev, načrtovanih s prostorskim izvedbenim aktom«, ker te dejansko še niso (v celoti) načrtovane.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NARAVNE VIRE IN PROSTOR